
Jaarverslag 2022

Stichting LangeLand Ziekenhuis

Opgesteld door Stichting HagaZiekenhuis als rechtsopvolger van Stichting Reinier Haga Groep

29 November 2023

Inhoud

1.	Verslag van het bestuur	3
1.1	Algemeen en samenstelling	5
1.2	Het over 2022 gevoerde beleid, gang van zaken en voortgaande verwachting....	5
1.3	Medewerkers.....	6
1.4	Kwaliteit en Veiligheid	8
1.5	Governance en risico's	10
1.6	Financieel beleid	14
2.	Verslag raad van toezicht	19
2.1	Samenstelling.....	19
2.2	Taken en werkwijze.....	20
2.3	Commissies.....	20
2.4	Informatievoorziening en bespreekpunten in vergaderingen.....	20
2.5	Overleg met de gremia	21
3.	Jaarrekening	23
3.1.	Jaarrekening 2022	23
4.	Overige gegevens	75
4.1	Nevenvestigingen	76
4.2	Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat.....	76
4.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76

1. Verslag van het bestuur

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting LangeLand Ziekenhuis (LLZ) over 2022. Het laatste jaar waarin LLZ een zelfstandig ziekenhuis was, aangezien de fusie tussen HagaZiekenhuis (Haga), LLZ en Reinier Haga Groep (RHG) op 1 maart 2023 is geëffectueerd.

Bestuurlijk ging de aandacht in 2022 uit naar de continuïteit van het LLZ. Dat was een voorwaarde voor het verantwoord ontvlechten van Reinier Haga Groep (RHG). Dat de weg daar naartoe niet altijd makkelijk was, laten twee procedures bij de Ondernemingskamer zien. De Ondernemingskamer deed op 16 november 2022 uitspraak dat RHG per die datum geschorst werd als bestuurder van de Reinier de Graaf Groep (RdGG). Vanaf dat moment was RdGG geen onderdeel meer van RHG. Op 12 januari 2023 werd een tweede verzoek bij de Ondernemingskamer gedaan, ditmaal door de Ondernemingsraad van het Reinier Haga Orthopedisch Centrum (RHOC). Zij namen deze stap door de zorgen die ze hadden over het voortbestaan van het RHOC. Gelukkig zijn we daar samen uitgekomen.

Wij zijn trots dat de fusie op 1 maart 2023 gelukt is en dat HagaZiekenhuis en LangeLand Ziekenhuis nu samen verder kunnen bouwen aan de toekomst. Uiteraard voor onze patiënten maar zeker ook voor het bieden van toekomstperspectief aan onze medewerkers. In het Hartcentrum, het Prostaatankercentrum en het Orthopedisch Centrum blijven wij samenwerken met RdGG.

De berichtgeving in de media over de ontvlechting en de aanstaande fusie, maakte 2022 niet altijd even prettig voor onze medewerkers. We willen dan ook juist voor hen waardering uitspreken. Zij staan elke dag weer opnieuw klaar voor onze patiënten. Zonder hen zouden we niet bestaan.

Korte vooruitblik 2023

Per 1 maart 2023 is de juridische fusie een feit. Met ingang van die datum is de naam van de nieuwe organisatie HagaZiekenhuis met de locatieduidingen Den Haag en Zoetermeer. We benadrukken het belang van 'samen de blik op de toekomst richten' en hebben onszelf de opdracht gegeven voor alle inwoners van Den Haag en Zoetermeer en omstreken de juiste zorg mét aandacht te blijven bieden. We zullen daarbij niet alleen de zorg toegankelijk houden, maar ook medewerkers inspireren om ze te behouden voor het belangrijke werk dat zij dag in dag uit doen. Daar blijven wij ons hard voor maken.

Sinds de fusie op 1 maart 2023 is goede voortgang geboekt met de integratie van beide organisaties. Wij verwachten dit proces in het eerste halfjaar van 2024 af te kunnen ronden. Tegelijkertijd hebben wij vastgesteld dat de financiële uitgangspunten die bij de fusie gehanteerd zijn, te rooskleurig zijn geweest. Het operationele resultaat in de eerste 9 maanden van 2023 staat ernstig onder druk. Het gefuseerde HagaZiekenhuis kan de komende periodes niet aan de op 1 maart jongstleden overeengekomen afspraken met banken voldoen. Daarom is de jaarrekening met uitstel gedeponereerd. Bij het constateren van deze situatie is direct een organisatiebreed verbeterplan gestart.

Het verbeterplan HagaVooruit! is inmiddels in uitvoering en moet op middellange termijn leiden tot een financieel gezond en voor de toekomst ingericht HagaZiekenhuis. Op dit moment lopen gesprekken met banken en verzekeraars over de financiering van HagaVooruit!. Gezien het grote belang van onze organisatie als groot STZ-ziekenhuis in een dichtbevolkte grootstedelijke regio voor de patiëntenzorg, gaan wij ervan uit dat deze gesprekken succesvol afgerond worden. Haga blijft echter totdat overeenstemming is bereikt over nieuwe financieringsafspraken afhankelijk van

het realiseren van het in het verbeterplan geïdentificeerde verbeterpotentieel en de bereidheid van banken en verzekeraars om de noodzakelijke financiering te blijven verstrekken. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gerede twijfel zou kunnen bestaan over de in deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling en dat Haga daardoor mogelijk niet in staat zal zijn in het kader van de normale bedrijfsuitoefening haar activa te realiseren en haar verplichtingen na te komen .

Leeswijzer

Stichting LangeLand Ziekenhuis maakt in het verslagjaar en tot 1 maart 2023 deel uit van de Stichting Reinier Haga Groep (RHG). Hierin waren in 2022 tot 16 november 2023 drie ziekenhuizen met elkaar verbonden: Reinier de Graaf (Delft), HagaZiekenhuis (Den Haag) en LangeLand Ziekenhuis (Zoetermeer). Met de uitspraak van de Ondernemingskamer is per die datum RHG geschorst als bestuurder van Reinier de Graaf Groep (RdGG). Vanaf die datum is RdGG zelfstandig verder gegaan en zijn HagaZiekenhuis en LangeLand Ziekenhuis bestuurlijk in RHG verbonden gebleven. Vanaf 1 maart 2023 zijn Stichting HagaZiekenhuis en Stichting LangeLand Ziekenhuis juridisch gefuseerd en is Stichting RHG eveneens ingevoegd.

Tot 1 maart 2023 was RHG bestuurder van LLZ.

1.1 Algemeen en samenstelling

De raad van bestuur van RHG was tot 16 november 2022 verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het ziekenhuisbeleid en de sturing en inrichting van de ziekenhuisorganisaties van het HagaZiekenhuis (Haga), de Reinier de Graaf Groep (RdGG) en het LangeLand Ziekenhuis (LLZ). Elke bestuurder was daarnaast verantwoordelijk voor de eigen portefeuillegebieden en voor de eigen ziekenhuisorganisatie.

Van 16 november 2022 tot 1 maart 2023 was de raad van bestuur van RHG verantwoordelijk voor Stichting HagaZiekenhuis en Stichting LangeLand Ziekenhuis.

De raad van bestuur van RHG waar Stichting LangeLand Ziekenhuis onderdeel van uitmaakte in het verslagjaar, was als volgt samengesteld:

- de heer J. van Roon (voorzitter raad van bestuur en CFO a.i. tot 1 maart 2022);
- de heer P. Eringa (lid raad van bestuur RHG a.i. sinds 1 oktober 2021, voorzitter raad van bestuur a.i. vanaf 1 maart 2022, directievoorzitter LLZ a.i. sinds 1 oktober 2021, beide functies tot 1 januari 2023);
- mevrouw C.G.J.M. Hilders (lid raad van bestuur RHG van 2016 tot 16 november 2022, tevens directievoorzitter RdGG van 2016 tot heden);
- mevrouw C.H.G.M. van de Wiel, lid raad van bestuur RHG van 1 december 2018 tot 1 mei 2022, tevens directievoorzitter HagaZiekenhuis tot 1 mei 2022);
- de heer N.M.H. Hoefsmit (lid raad van bestuur RHG van 7 december 2022 tot 1 maart 2023).

Vanaf 1 mei 2022 nam de heer N.M.H. Hoefsmit, directievoorzitter Haga a.i. deel aan de vergadering van de raad van bestuur van RHG. Hij had in de vergaderingen een formele stem in alle besluiten rond de ontvlechting en fusievraagstukken.

De groepsraad (leden van de raad van bestuur en de (overige) leden van de individuele ziekenhuisdirecties gezamenlijk) bestond tot 16 november 2022 naast de hierboven genoemde leden van de raad van bestuur uit:

- de heer A. Weermeijer, directeur bedrijfsvoering RdGG a.i. (tot 16 november 2022);
- de heer T. Hazen, directeur bedrijfsvoering LLZ (van 1 november 2021 tot 1 maart 2023);
- mevrouw M. Jansen-Landheer, directeur a.i. (van 16 november 2022 tot 1 maart 2023, tevens sinds 22 december 2022 medisch directeur a.i. voor LLZ).

Uitspraak Ondernemingskamer

Per 16 november is door de uitspraak van de Ondernemingskamer de onmiddellijke voorziening getroffen dat Stichting Reinier Haga Groep geschorst is als bestuurder van de Reinier Haga Groep. De Ondernemingskamer heeft de benoeming van een onderzoeker aangehouden om te bezien of al door de getroffen voorzieningen een oplossing (ontvlechting van de betrokken ziekenhuizen op korte termijn) kan worden bereikt. Er is eind april 2023 een verzoek aan de Ondernemingskamer uitgegaan tot beëindiging van de enquêteprocedure. Op 14 juni 2023 heeft de Ondernemingskamer uitgesproken het onderzoek en de getroffen onmiddellijke voorzieningen zoals op 16 november 2022 bevolen, te beëindigen. Hiermee is de enquêteprocedure beëindigd.

1.2 Het over 2022 gevoerde beleid, gang van zaken en voortgaande verwachting

Zoetermeer 2025

In Zoetermeer 2025 maken wij met verschillende instellingen de zorg in Zoetermeer toekomstbestendig door deze anders te organiseren en daarmee de zorg voor iedereen

toegankelijk en betaalbaar houden. Daarbij wordt ingezet op preventie, digitalisering, samenwerking en substitutie door:

- een proactieve focus op gezondheid te hebben, met focus op preventie en welzijn;
- de juiste zorg op de juiste plek te bieden: dicht bij huis of in de wijk en in een krachtige keten van aanbieders van zorg en welzijn die intensief samenwerken;
- het bieden van integrale zorg met de wensen en behoeften van bewoners als uitgangspunt;
- innovatieve ICT-oplossingen en E-Health;
- het versterken van communities in de eigen buurt en het ondersteunen van de eigen regie en zelfredzaamheid van patiënten, cliënten, mantelzorgers en inwoners van Zoetermeer.

In het verslagjaar is in verschillende werkgroepen gewerkt aan deze onderwerpen. Zoetermeer 2025 is inmiddels integraal onderdeel van de HagaStrategie.

‘Making change happen’, onze medewerkers

Het programma ‘Making change happen’ is in 2022 uitgevoerd. Het doel hiervan was het versterken van het leiderschap van de managers en inzicht krijgen in het huidige personeelsbestand. Dit om in de toekomst goed in te kunnen spelen op de veranderende zorgvraag. De positieve elementen van dit programma zijn meegenomen in het leiderschapsprogramma ‘Leiderschap in beweging’ voor managers van beide locaties in 2023.

Medisch inhoudelijke onderwerpen in 2022 (niet limitatief)

- Vanaf januari werden 196 ziekenhuisbedden vervangen voor nieuwe, modernere bedden. Een flinke logistieke operatie. De oude bedden kregen een tweede leven in ziekenhuizen in Kameroen en Ghana;
- In februari werd een symposium ‘OMzorgen’ gehouden, ter nagedachtenis aan Erik Booden, directievoorzitter van LLZ die in 2021 overleed;
- LLZ nam deel aan ‘Ontdek de zorg week’ en maakte een webinar ‘Leer de zorg kennen’ op maat over het LLZ;
- Op 1 oktober 2022 ging de Spoedeisende hulp (SEH) na een tijdelijke sluiting van circa 3 maanden weer tot in de vroege avonduren open. Om de inwoners en gemeentes te informeren werden er diverse bijeenkomsten georganiseerd. De burgemeesters en wethouders uit de regio Haaglanden zijn uitgenodigd voor een rondleiding in het ziekenhuis en er werd voor de inwoners van Zoetermeer een bijeenkomst in de SilverDome georganiseerd;
- LLZ zet zich in voor een rookvrije generatie. Daarom is het terrein van het ziekenhuis sinds 1 oktober 2022 rookvrij. Aan patiënten die opgenomen moeten worden en gemotiveerd zijn om te stoppen met roken, wordt hulp aangeboden via de rook-stop-poli.

1.3 Medewerkers

Onze medewerkers spelen een belangrijke rol bij het bieden van kwalitatief hoogwaardige zorg. Ook de behoeften en verwachtingen van onze patiënten zijn hierin belangrijk. Het gezamenlijk, continu verbeteren is een essentieel onderdeel van ons kwaliteitsmanagementsysteem: ‘Samen bouwen aan kwaliteit door continue verbeteren’. De trainingen en workshops die we hiervoor onze medewerkers aanbieden, dragen daaraan bij.

In 2022 maakten we opnieuw gebruik van de KIPZ-subsidieregeling. Hierdoor konden we voor alle medewerkers scholingen en trainingen aanbieden. Er zijn veel verschillende opleidingsactiviteiten die aansluiten aan de verschillende opleiding- en ontwikkelvragen van de verschillende functies en beroepsgroepen.

Daarnaast bezochten medewerkers verschillende congressen en symposia - zowel binnen- als buitenshuis - om geïnformeerd te worden over nieuwe ontwikkelingen in het ziekenhuis, de zorg

als geheel en binnen het eigen vakgebied. Hiermee versterken onze medewerkers ook hun netwerk met zorgprofessionals van andere organisaties.

Wij streven naar een professionele en open cultuur in een inspirerende, gezonde, veilige en vitale omgeving. Er worden jaargesprekken gevoerd met medewerkers om ontwikkelmogelijkheden te bespreken, en om te zien waar iemand goed in is en waar iemand beter in kan worden. LLZ werkte in 2022 samen met 'Making change happen'. Deze netwerkorganisatie ondersteunt lijnmanagers bij het verbeteren van de samenwerking in en tussen teams.

Tabel aantal medewerkers

Kerngegevens personeel LLZ	Per 31-12-2022	Per 31-12-2021
Aantal medewerkers in loondienst	841	709
- waarvan patiëntgebonden functies	536	455
- waarvan medisch specialisten	26	24
Aantal fte medewerkers in loondienst	685,6	696,5
- waarvan patiëntgebonden functies	420,6	431,1
- waarvan medisch specialisten	22,4	25,3

Om de zorg en de gezondheid van onze patiënten te bevorderen wordt er naast de kwaliteit van zorg ook gewerkt aan een gezonde omgeving. Wij nemen de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een duurzame samenleving door duurzaamheidsmaatregelen te implementeren. Er is een werkgroep duurzaamheid die regulier bijeenkomst en plannen maakt en uitvoert. In 2022 is samen met onze inkooporganisatie Zorgservice XL (ZXL) gekeken naar het verder verduurzamen van onze gezamenlijke inkoop. Daarnaast is gestart met het verduurzamen van het afvalproces met als eerste stap het inzamelen van verpakkingsmaterialen om deze te recyclen. Vanuit de duurzaamheidsambitie willen we de CO2-uitstoot door vervoersbewegingen verminderen. Online spreekuren en werkoverleggen dragen bij aan het beperken van de reisbewegingen.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt staat onder enorme druk en het tekort aan verpleegkundigen is een landelijk probleem. Ook in LLZ worden we hiermee geconfronteerd. Door de onzekerheid over het verloop van de ontvlechting en de fusiedatum, ontstonden binnen het LLZ meer vacatures dan gebruikelijk. Sinds 1 november 2022 werkte de afdeling Recruitment - vooruitlopend op de juridische fusie - daarom al voor de twee locaties. Ook deden we samen mee aan de 'Nurse-Beurs' en 'Nursing experience'. In totaal had LLZ 185 vacatures.

Om de tekorten op te vangen, maakten we gebruik van de inzet van Personeel niet in loondienst (PNIL). De totale PNIL-kosten in 2022 voor het LLZ waren geconsolideerd € 7 miljoen tegenover een begroting van € 1 miljoen.

Verzuim

Het verzuim binnen het LLZ over 2022 was 8,22%. Dit percentage is hoger dan in de branche (7,04%) en in de regio (7,33%). Ook de meldingsfrequentie van het LLZ over 2022 was hoger dan in de branche en de regio gemeten, namelijk 1,77. Verzuim blijft aandacht krijgen. Zo worden leidinggevendenden getraind in het voeren van gesprekken met medewerkers over verzuim en zijn de bedrijfsartsen laagdrempelig inzetbaar. Met elkaar zijn we steeds beter in staat om medewerkers sneller weer aan het werk te krijgen. Ook verwijzen we tijdig naar de juiste instanties voor hulp of ondersteuning.

1.4 Kwaliteit en Veiligheid

Onze kwaliteitsvisie is gebaseerd op de door de IHI/IOM (Institute of Health Improvement/Institute of Medicine) gehanteerde en in Nederland breed toegepaste 'six dimensions of quality of care'. In dit model heeft kwaliteit zes dimensies: veiligheid, effectiviteit, doelmatigheid, tijdigheid, patiëntgerichtheid en rechtvaardigheid.

Langs de lijn van een zorg- of behandelplan (Plan) leveren we dagelijks zorg aan onze patiënten. Dit gaat in volgorde: uitvoeren van de zorg (Do), meten/evalueren of de geplande doelen behaald zijn (Check), een eventuele bijstelling van het plan (Act), waarna de cyclus opnieuw start. Dit geheel heet de PDCA-cyclus.

Patiëntervaringen

LLZ heeft 2022 twee instrumenten ingezet om de patiëntervaringen te meten. Op de poliklinieken is gebruik gemaakt van patiëntzuilen, waar de patiënt na een poliklinische afspraak via deze patiëntzuil direct een aantal vragen kon beantwoorden.

LLZ heeft daarnaast deelgenomen aan de landelijke PatiëntErvaringsMeting (PEM) van de NVZ. Deze is gebaseerd op een landelijk gevalideerde vragenlijst, uitgegeven door het Picker Institute. Voor 2023 is besloten om de uitvraag van patiëntervaringen via de patiëntzuilen en deelname aan de PEM te vervangen door het systeem van het HagaZiekenhuis Den Haag: de FeedbackRadar (HagaRadar).

De klachtenfunctionaris behandelde 266 kwesties, die zich uitsplitsen in klachten/uitingen van onvrede, suggesties, meldingen en complimenten. De top 3 van klachten heeft betrekking op:

1. behandeling en zorgverlening (vaak in combinatie met communicatie, informatieverstrekking en/of niet serieus genomen worden)
2. afspraken en wachttijden
3. bejegening

Hiervoor zijn verbetermaatregelen opgesteld en geïmplementeerd. Als na bemiddeling van de klachtenfunctionaris de klacht volgens de patiënt onvoldoende is afgehandeld, dan kan deze de klacht voorleggen aan de (onafhankelijke) klachtencommissie. De klachtencommissie behandelde in 2022 3 klachten over het LLZ. De klachten en het advies zijn voorgelegd aan de directie die het advies in alle gevallen overnam.

Kwaliteitsindicatoren

Het Zorginstituut en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) willen met de verplicht gestelde kwaliteitsindicatoren o.a. continue kwaliteitsverbetering in de zorg stimuleren. De informatie die het Zorginstituut en IGJ uitvragen, is van elk ziekenhuis via openbare databestanden in te zien. Waar eerder de nadruk lag op verantwoording, ligt nu de nadruk op leren en verbeteren, aantonen in welke mate IGJ-verbeterdoelen zijn gerealiseerd en op welke manier het risico waar het verbeterdoel naar verwijst, wordt beheerst.

In het algemeen voldoet LLZ in verslagjaar 2022 aan de gestelde normen of landelijk gemiddelden. Uitzonderingen zijn het te lage aantal rectumresecties en het te lage percentage gediplomeerde oncologieverpleegkundigen in de kliniek. LLZ heeft als 'algemeen ziekenhuis' goede resultaten bereikt bij verschillende indicatoren, zoals zeer lage percentages op her-operaties, op gecompliceerd beloop en/of bij (operatieve) wondinfecties. Daarnaast hebben de IGJ-verbeterdoelen geleid tot verdere optimalisatie van het valpreventiebeleid, verminderde toepassing van vrijheidsbeperkende interventies (VBI), antistollingsbeleid, continuïteit van zorg voor kwetsbare patiënten en het onnodig lang nuchter zijn van kinderen in de preoperatieve fase.

Interne audits

LLZ hield in 2022 14 interne audits op 6 zorgthema's en 8 verbeterdoelen van de IGJ. Rode draad in elke audit waren: 'basis op orde' en 'dossiervoering in HiX (het patiëntendossier)'. De acties die zijn opgepakt om te verbeteren hebben ziekenhuisbreed geleid tot een stijging in de registratiepercentages van alle VMS-screeningbundel onderdelen. Twee onderdelen (SNAQ + Valrisico) scoren zelfs rond de 90%. Er heeft daarnaast een toetsing plaatsgevonden op de stand van zaken van lopende verbetermaatregelen (n.a.v. calamiteitenonderzoeken) van 2022. Tijdens de audits zijn geen kritische tekortkomingen geconstateerd.

Incidenten en calamiteiten

LLZ hanteert een procedure voor het melden van incidenten en calamiteiten. Voor meldingen wordt gebruik gemaakt van het VIM-formulier in Zenya (documentmanagementsysteem). Indien een melding als 'rood' gemarkeerd wordt (ernstig verloop), dan wordt de melding besproken in het 48-uursteam om te bepalen of er sprake is van een mogelijke calamiteit. Indien sprake is van een calamiteit zoals vastgelegd in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), doet de interne onderzoekscommissie (IOC), na melding bij de IGJ, onderzoek. Het onderzoek van de IOC resulteert in een rapportage die wordt voorgelegd aan het bestuur. De rapportage en een bestuurlijke beschouwing worden teruggekoppeld aan de IGJ. Uiteraard wordt na het afronden van een calamiteit een verbetercyclus gestart en gemonitord.

In 2022 zijn zes mogelijke calamiteiten gemeld bij de IGJ en onderzocht door de IOC. Hiervan bleek er één geen calamiteit te zijn volgens de definitie van de IGJ. Daarnaast zijn er op verzoek van de IGJ nog twee verdiepende onderzoeken uitgevoerd naar aanleiding van meldingen uit 2021.

Medewerkers worden gestimuleerd om (bijna) incidenten te melden om ervan te kunnen leren. Het totaal aantal (bijna) incidentmeldingen (VIM) was 1008. De meeste meldingen worden gedaan in de categorieën 'medicatiebeheer', 'medische gegevens' en 'overig'.

Kwaliteitsaccreditatie

LLZ is ISO-geaccrediteerd. In oktober 2022 heeft het laatste surveillancebezoek plaatsgevonden. Dit was een goed verlopen audit van een tussentijdse evaluatie van het kwaliteits- en veiligheidsmanagementsysteem. Tijdens de audit is één 'minor' geconstateerd over de organisatiestructuur en de beoordeling van het kwaliteitssysteem door de organisatie. Dit is meegenomen als verbeterpunt.

Nu de juridische fusie een feit is, zal het gehele ziekenhuis overgaan op accreditatie door Qualicor Europe. Op 7, 8 en 9 november 2023 is voor locatie Zoetermeer een overbruggingsaudit door Qualicor uitgevoerd. De beslissing daarover volgt eind december 2023. Daarna kan de locatie Zoetermeer mee in de al bestaande accreditatiecyclus waarbij Qualicor Europe in een periode van 5 jaar 3 deelaudits uitvoert.

Informatiebeveiliging en privacy

Naast kwaliteit van zorg is informatiebeveiliging en privacy rond de zorg een belangrijk onderwerp. Toenemende digitalisering en inzet van nieuwe technologieën dragen significant bij aan het risico op cybercrime en privacy-schending. De toezichthouders zijn steeds kritischer over de hoeveelheden persoonsgegevens die worden verzameld. En de manier waarop deze data wordt beschermd. We treffen hiervoor de nodige maatregelen en blijven actief bezig met de maatregelen om te voldoen aan de Algemene verordening Gegevensbescherming (AVG).

De ICT-dienstverlening in LLZ werd tot 16 mei 2023 uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van RdGG. Inmiddels is de ICT-dienstverlening overgedragen aan HagaZiekenhuis. Eind december 2022 is in het kader van informatiebeveiliging en privacy (NEN7510 certificering) onderzoek gedaan. De conclusie is dat er zichtbaar elementen rondom informatiebeveiliging en de NEN7510 zijn doorgevoerd. Tegelijkertijd ontbreken er elementen. De meest in het oog springende tekortkoming is momenteel de afwezigheid van een managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS). Dit heeft consequenties voor het afdoende borgen van informatiebeveiliging. Na de fusie is dit punt voortvarend opgepakt.

1.5 Governance en risico's

Besturingsmodel en medezeggenschap

Sinds de juridische fusiedatum 1 maart 2023 is een start gemaakt met de integratie van het management. Op dit moment zijn de managers ondersteunende diensten en RVE-managers van locatie Den Haag verantwoordelijk geworden voor dezelfde onderdelen in Zoetermeer. Als onderdeel van het verbeterplan HagaVooruit! wordt begin 2024 een nieuwe besturingsfilosofie ingevoerd. Dit uiteraard na de gebruikelijke procedure met de interne gremia zoals de Ondernemingsraad (OR).

Medezeggenschap

Het bestuur voert regulier overleg met de verschillende adviesorganen. In het verslagjaar vergaderde het bestuur elf keer met de Ondernemingsraad. Het bestuur vergaderde drie keer regulier met de Cliëntenraad (CR) en tweemaal met een delegatie van de CR. Er werd maandelijks vergaderd met het medisch specialistisch bedrijf, op basis van een vaste agenda. Tussentijds is laagdrempelig informeel overleg gevoerd. Met de verpleegkundige adviesraad (VAR) werd vijf keer overlegd. De overleggen vonden plaats in goede sfeer maar werden gekenmerkt door de uitingen van zorg van de gremia ten aanzien van de (voortgang van) ontvlechting en juridische fusie.

Vanaf januari 2023 zijn de afzonderlijke overlegorganen van het Haga en LLZ, vooruitlopend op de juridische fusie, gezamenlijk gaan vergaderen. De vergaderingen met de bestuurder zijn vanaf 1 maart 2023 in de gezamenlijke samenstelling. De Ondernemingsraden, het Verpleegkundig Stafbestuur en de Verpleegkundige Adviesraad hebben een eigen planning en plan van aanpak om te komen tot een integratie die uiterlijk eind 2023 klaar moet zijn. De medische staven zijn inmiddels gefuseerd.

Alle leden van de Cliëntenraad (CR) van het LLZ hebben per 1 maart 2023 hun lidmaatschap opgezegd. Daarmee werd de CR van HagaZiekenhuis Den Haag de CR voor de gefuseerde organisatie. De Cliëntenraad heeft in 2023 haar naam aangepast in Patiëntenraad (PR). De PR werft op dit moment nieuwe leden voor de vertegenwoordiging van locatie Zoetermeer.

Bij de medewerkers van het RHOC ontstond naar aanleiding van de afspraken met banken en zorgverzekeraars over de ontvlechtigings- en fusieafspraken onzekerheid over hun voortbestaan. Ondanks gesprekken tussen het bestuur van het Haga, het LLZ, de directeur van het RHOC en de medezeggenschap leidde dit tot een procedure bij de Ondernemingskamer op 16 februari 2023. Na onderling overleg tussen OR en het bestuur van Haga was een uitspraak van de

Ondernemingskamer uiteindelijk niet nodig en zijn er aanvullende afspraken gemaakt over de betrokkenheid van de OR RHOC bij de evaluatie van het RHOC.

Governance

De raad van toezicht en de raad van bestuur onderschrijven de uitgangspunten van de zorg brede Governancecode en passen deze code toe. Het LLZ werkte volgens de statuten van de stichting en de reglementen van de raad van bestuur en de raad van toezicht.

Mogelijke belangenverstremming vanuit (neven)functies voorkomen we doordat het bestuur voor nevenactiviteiten toestemming moet krijgen van de raad van toezicht. Voor alle huidige nevenfuncties en -werkzaamheden is deze toestemming verkregen. Medisch specialisten in loondienst moeten ook toestemming krijgen voor nevenactiviteiten (conform AMS) van het bestuur. De toestemming wordt schriftelijk gegeven en in het personeelsdossier vastgelegd.

De honorering en vertrekregeling van de leden van de raad van bestuur is in overeenstemming met de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisdirecteuren (NVZD) op moment van indiensttreding en worden door de raad van toezicht bewaakt. De bezoldiging van de leden staat vermeld in de jaarrekening. De raad van toezicht volgt het gestelde kader van de bezoldiging van de WNT.

Toepassing en naleving van codes

Gedragscodes in de zorgsector bieden richtlijnen voor zorgverleners bij het uitvoeren van hun werk en zorgen ervoor dat zij zich houden aan de hoogste normen van professioneel gedrag. Het naleven van gedragscodes is van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat patiënten de beste zorg krijgen en om vertrouwen en respect tussen zorgverleners en patiënten te bevorderen. Voorbeelden van toegepaste gedragscodes zijn de:

- KNMG-gedragscode: deze gedragscode van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst bevat richtlijnen voor artsen in Nederland. Het omvat principes zoals respect voor patiënten, vertrouwelijkheid, professionele autonomie en samenwerking;
- Beroepscode voor Verpleegkundigen en Verzorgenden: Deze gedragscode van de beroepsvereniging voor verpleegkundigen en verzorgenden omvat principes zoals respect voor patiënten, vertrouwelijkheid, professionele verantwoordelijkheid en samenwerking.

De organisatie is zich bewust van deze codes en past deze zoveel als mogelijk toe in de dagelijkse praktijk.

Risicomanagement

Risicomanagement in de zorg is een belangrijk en vooral ook breed thema met vertalingen naar patiëntveiligheid, informatiebeveiliging, privacy, bedrijfscontinuïteit en rampbeheersing. Dagelijks worden door diverse betrokkenen (zoals medici, verpleegkundigen en projectmanagers) en ondersteunende medewerkers met veel toewijding gewerkt aan het in kaart brengen van, voorkomen, beheersen en mitigeren van deze risico's. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld naar het succesvol behalen van accreditaties zoals ISO9001, maar uit het zich ook in risico-inventarisaties bij Arbo, Verzuim, Horizontaal Toezicht, voedselveiligheid en brandveiligheid. In 2022 ontbrak het echter aan een geïntegreerd risicomodel waarin risico's proactief en in samenhang werden gemanaged. Dit is in het programma HagaVooruit! opgepakt als kans voor verbetering door de verantwoordelijkheid voor Integraal Risico Management (IRM) centraal bij de nieuwe afdeling Governance, Risk en Compliance te beleggen. Het Risk-team zal het proces rondom IRM

vormgeven, borgen en vooral activeren met het oog op verbeterde bedrijfsvoering en het “in control” komen als organisatie.

De raad van bestuur wil dat LangeLand Ziekenhuis voldoet aan de normen die aan ziekenhuizen gesteld (kunnen) worden op het terrein van Governance, Risk & Compliance. Het integraal risicomanagement staat hierbij centraal en wordt opgebouwd uit risicodomeinen. De risicodomeinen zijn in lijn met de organisatiestructuur ingedeeld naar vakgebieden zoals Finance en HR. De (lijn)managers zijn hiervoor verantwoordelijk.

Vanuit de verschillende risicodomeinen worden risico's periodiek geïnventariseerd en geclassificeerd (op basis van Kans X Impact). Voor ieder risico wordt op basis van de initiële classificatie gekozen voor accepteren, mitigeren, ontwijken of verleggen (verzekeren). Bij het mitigeren van de risico's worden maatregelen gerealiseerd die bijdragen aan het reduceren van de risico's. Het bestuur krijgt periodiek informatie over de initiële risico's, beheersmaatregelen en rest risico's. Hierbij wordt de mate van 'control' op de verschillende risico's binnen het betreffende risicodomein besproken en versterkt als basis voor het bijgestelde risicoprofiel van de organisatie.

In 2022 hebben we enkele risico's qua kans zien groeien in de classificatie. We hebben daar actief op bijgestuurd. De belangrijkste strategische, operationele en financiële risico's zijn hieronder uiteengezet inclusief de mitigerende maatregelen en huidige status.

Strategische risico's

1. Profiel per ziekenhuislocatie

Als onderdeel van de ontvlechting en fusie is het van belang om de profielen van de ziekenhuislocaties te herzien. Dit om financieel gezonde en toekomstbestendige patiëntenzorg te realiseren. Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) geeft richting aan de gezondheidszorg in bredere zin, waardoor profielkeuzes vereenvoudigd worden (onder andere door netwerkzorg en concentratie van zorg). De belangrijkste maatregel die hierin genomen is, is het zorgvuldige proces met een extern onderzoek om tot een besluit te komen over de toekomstige inrichting van geboortezorg in Zoetermeer. Daarnaast is in de tweede helft van 2023 het proces gestart om het ziekenhuisprofiel voor Zoetermeer uit te werken door middel van een interne en een externe consultatieronde. De portfolioanalyse voor de zorg op beide locaties is ook in 2023 gestart.

2. Realiseren van Verbeterplan (HagaVooruit!)

De focus op de ontvlechting en fusie van de ziekenhuislocaties heeft in negatieve zin zijn weerslag gehad op de financiële gezondheid van de organisatie. Om de nieuwe Haga-organisatie positief bij te sturen zijn verbeterplannen onder de noemer HagaVooruit! opgesteld en extern gevalideerd. De executie van dit grootschalige programma is een strategisch risico, omdat de complexiteit van het functioneren van de organisatie tijdelijk zal toenemen, waardoor risico's eerder gestalte kunnen krijgen.

De belangrijkste maatregelen die in dit kader genomen zijn, zijn allereerst de onafhankelijke toetsing van zowel de inhoud als de haalbaarheid van de plannen door partijen als KPMG, Gupta en Deloitte. Tevens is het borgen van de realisatie momenteel verankerd in een sterke projectondersteuning onder directe leiding van de raad van bestuur en het implementeren van een proces waarmee de voortgang wordt bewaakt zodat op tijd kan worden bijgestuurd.

Operationele risico's

1. NEN7510 compliant

In 2023 moeten alle ziekenhuizen aantoonbaar voldoende aan de NEN7510 norm. Voor Haga heeft de externe hercertificering in mei 2023 geresulteerd in een aantal bevindingen, waardoor het risico op het niet tijdig voldoen aan de eis vanuit het IGJ reëel werd. Dit vormde een extra risico voor Zoetermeer, omdat het voldoen aan de norm op basis van het gecertificeerde ISMS van locatie Den Haag zal plaatsvinden. De maatregelen die hierop zijn ingezet door de Raad van Bestuur waren gericht op het versneld op orde brengen van het ISMS en het aantoonbaar verhelpen van de bevindingen. Dit heeft geresulteerd in een succesvolle hercertificering op 10 augustus 2023. Naar verwachting wordt de interne toetsing voor het voldoen aan de NEN7510 voor locatie Zoetermeer eind 2023 succesvol afgerond.

Financiële risico's

1. Financiële stabiliteit van de organisatie

In 2022 is duidelijk geworden dat de financiële prestaties van de organisatie niet in lijn waren met het budget en de financiële afspraken met banken en verzekeraars. Hierdoor ontstond het risico dat zowel de dagelijkse operatie als de voorgestelde verbeterplannen onvoldoende financiële dekking hadden om gerealiseerd te worden.

Vanaf het moment dat dit risico in beeld kwam, is direct actie ondernomen om mitigerende maatregelen voor de korte en lange termijn te realiseren. Dit bestond uit het tijdig voeren van gesprekken met de belangrijkste financiers, het ontwerpen van een verbeterstrategie om financieel gezond te worden en intern de organisatie voorbereiden op de gewijzigde koers. Inmiddels kan er na diverse gesprekken met banken en zorgverzekeraars gesteld worden dat deze maatregelen goed hebben uitgepakt en de belangrijkste risico's op korte termijn onder controle zijn.

2. Verhogen kostenbase door onzekerheid

De lange aanloop naar de nieuwe Haga-organisatie heeft veel onzekerheid voor het personeel gebracht, wat in combinatie met een krappe arbeidsmarkt voor de zorg resulteerde in veel extra inhuur van personeel. Het risico op verdere verslechtering van het kostenniveau van de organisatie is daarmee een groeiend thema geworden, waarop extra maatregelen zijn genomen.

De belangrijkste mitigerende maatregelen op dit thema zijn gebundeld in het verbeterplan HagaVooruit! onder de noemer Mensen en Cultuur. Focus op het behouden van medewerkers is cruciaal om verlies aan kennis en capaciteit te voorkomen. Dit in combinatie met extra werving en specifieke afspraken over werkverdeling zullen de komende tijd tot stabilisering en daarna tot verbetering van de personeelskosten leiden.

Informatie over onderzoek en ontwikkeling

Hoewel de arbeidsmarkt onder druk staat, blijven onderzoek, onderwijs en innovatie belangrijke kennispijlers voor het ziekenhuis. Het opleiden van professionals en werken in een opleidingsziekenhuis biedt toegevoegde waarde voor het aantrekken en behouden van hooggekwalificeerde medewerkers en medisch specialisten. Dubbele vergrijzing, samen beslissen, digitalisering en 'patiënt-outcome data' bepalen de noodzaak ook te innoveren en te investeren in scholing en onderzoek. Opleiden van algemeen en gespecialiseerd verpleegkundig- en ander zorgpersoneel en het daarbij aanbieden van ontwikkelperspectief blijven we onverminderd doen.

MVO- milieoverslaglegging

Verbruik LangeLand Ziekenhuis in cijfers:

	2022	2021	2020
Elektriciteit	4.549.117 kWh	3.927.717 kWh	3.918.737 kWh
Gasverbruik	931.479 m ³	1.082.779 m ³	895.079 m ³
Parkeergarage	50.876 kWh	41.933 kWh	47.009 kWh

MVO betekent voor ons ook 'inclusief ondernemen'. Wij ondersteunen medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt of maatschappij. Dit doen wij in samenwerking met andere partijen door bijvoorbeeld het bieden van werkervaringsplaatsen en aandacht voor laaggeletterdheid. Dit is veelal in onze facilitaire dienstverlening. In 2023 gaan we verder met het inzamelen van zachte plastics en onderzoeken wij of dit ook mogelijk is met harde plastics. Er zijn gesprekken gestart met leveranciers om de verpakkingen van bepaalde leveranciersartikelen in te leveren voor hergebruik- en/of recycling. De initiatieven van beide locaties zijn in 2023 gebundeld om in gezamenlijkheid te werken aan een beter milieu.

1.6 Financieel beleid

Jaarverantwoording

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers opgenomen van Stichting LangLand ziekenhuis, LangeLand Huidkliniek BV en Stichting Beheer Registergoederen Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer.

In de onderstaande tabel worden de belangrijkste (geconsolideerde) kengetallen weergegeven uit de jaarrekening 2022.

LangeLand Ziekenhuis	2022	2021
Bedden	230	230
Opnamen	8.269	8.578
Eerste poli kliniek bezoeken	63.320	63.142
Eerste hulpconsulten	13.748	15.487
Verpleegdagen	31.845	33.555
Gem. verpleegduur in dagen	3,9	3,9
Bevallingen (excl. sectio's)	922	887

Sectio's	206	215
Operatieve verrichtingen (incl. sectio's)	18.008	16.092
Totale activa (mln.)	€ 91,9	€ 74
Omzet (mln.)	€ 157,4	€ 151
Resultaat (mln.)	€ -2,5	€ 0,7
Eigen Vermogen (mln.)	€ 0,2	€ 2,7

Tabel exploitatieresultaten LangeLand Ziekenhuis op hoofdlijnen

(x € 1.000.000)	2022	2021
Zorgverzekeringswet	139,8	€ 136,2
Subsidies Kaderwet	€ 2,3	€ 2,6
Beschikbaarheidsbijdragen	€ 1,4	€ 1,4
Overige bedrijfsopbrengsten	€ 13,9	€ 10,6
Som van bedrijfsopbrengsten	€ 157,4	€ 150,8
Uitbesteed werk en externe kosten	€ 61,6	€ 57,1
Lonen en salarissen	€ 43,8	€ 41,3
Sociale lasten	€ 5,9	€ 5,8
Pensioenlasten	€ 3,6	€ 3,4
Afschrijvingskosten	€ 5,4	€ 5,2
Overige bedrijfskosten	€ 38,1	€ 36
Som van bedrijfskosten	€ 158,6	€ 148,8
Bedrijfsresultaat	€ - 1,2	€ 2,0
Rentebaten en rentelasten	€ 1,0	€ 1,08
Aandeel derden	€ 0,3	€ 0,28
Resultaat	€ -2,5	€ 0,7

Resultatenrekening en balans

De resultatenrekening

De bedrijfsvoering in de eerste maanden van 2022 is nog beïnvloed door COVID-zorg. De omvang en de intensiviteit van de zorg voor deze patiënten zorgde in de periode januari tot en met april tot het afschalen van de reguliere zorg. Het hoge ziekteverzuim en de problemen in de bezetting en daardoor de tijdelijke sluiting van de Spoedeisende Hulp in het derde kwartaal hebben ervoor gezorgd dat de gemaakte afspraken met zorgverzekeraars onvoldoende zijn ingevuld met patiëntenzorg. Door de omzetgaranties die met de verzekeraars overeen waren gekomen voor 2022 is de impact op de bedrijfsopbrengsten beperkt gebleven.

In het kader van de subsidie opschaling klinische capaciteit heeft LLZ vanaf 2020 de capaciteit voor de opvang van COVID-19 patiënten uitgebreid. In de eerste maanden van 2022 bleek deze capaciteit wederom noodzakelijk om de zorg voor de COVID- patiënten in combinatie met de reguliere zorg op te kunnen vangen. De subsidie zoals verstrekt voor deze opschaling is in de omzet verantwoord.

De zorgomzet is gestegen met de afgesproken indexatie en omvat de orthopedische zorg die uitbesteed is aan het RHOC (€ 36,9 miljoen). Het gebruik van de dure geneesmiddelen is iets gedaald.

Het hoge ziekteverzuim en personeelsverloop waarmee de ziekenhuizen in Nederland vanaf 2021 geconfronteerd worden, hebben ook in het LLZ consequenties gehad op de bedrijfsvoering en de bedrijfskosten. De kosten voor de inzet van Personeel Niet In Loondienst (PNIL) zijn toegenomen van € 4,5 miljoen tot € 7 miljoen. Vooral op de acute afdelingen bleek extra inzet noodzakelijk om de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen. De lonen en salarissen stijgen met de afgesproken cao-stijging en aanpassingen in specifieke salarisschalen en toeslagen.

De stijging van de patiëntgebonden kosten worden met name veroorzaakt door hogere kosten voor uitbestede lab diensten en onderzoekskosten. In jaarrekening 2022 is een aanpassing in de schattingen doorgevoerd. De opslag voor werkgeverslasten op de personele voorzieningen is in 2022 verhoogd van 19% naar een percentage van 23%. Op basis daarvan zijn de personele voorzieningen met € 0,7 miljoen verhoogd. Per saldo is het resultaat van al het bovenstaande een verlies van € 2,5 miljoen.

Balans

De investeringen in 2022 zijn iets toegenomen ten opzichte van 2021. De afschrijvingen van de activa zijn conform planning.

Eind 2022 is besloten om de afspraken met zorgverzekeraars die betrekking hebben op het Orthopedisch Centrum voor de jaren 2021 en 2022 over te hevelen naar LLZ. Omdat dit besluit pas eind 2022 is genomen is in de balans een post van € 24,9 mln. opgenomen als nog te factureren zorgproducten. In 2021 was deze post opgenomen als een vordering op Haga en RdGG.

Haga en RdGG hebben LLZ ieder een lening u/g verstrekt. De lening inclusief niet betaalde rente is eind 2022 opgelopen tot € 24,2 mln. Deze lening is per datum fusie door beide ziekenhuizen kwijtgescholden als onderdeel van de afspraken uit het hoofdlijnenakkoord.

Ratio's in bankconvenanten

Tot 1 maart 2023 golden de convenanten van de individuele ziekenhuizen.

Tabel kengetallen LangeLand Ziekenhuis

	Norm	2022	2021
Solvabiliteit	25	25,7	30
DSCR	1,4	1,1	1,5
Net debt to ebitda ratio	4,0	2,8	2,5

LLZ voldoet per 31 december 2022 voor de balansratio en de net debt / EBITDA aan de normen van de op dat moment geldende financieringsovereenkomst.

Voor de DSCR voldoet LLZ met een ratio van 1,12 bij een norm van minimaal 1,4 niet aan de norm. De banken hebben voor deze breach een waiver verstrekt.

Per 1 maart is LLZ opgegaan in Haga en zijn voor de combinatie nieuwe afspraken en convenanten met de banken gemaakt. In mei 2023 is vastgesteld dat de fusiecombinatie aan geen van de nieuwe convenanten kan voldoen. Sindsdien is onder andere met assistentie van externe adviseurs een verbeterplan opgesteld dat moet leiden tot een robuuste, toekomstbestendige organisatie die ook financieel in lijn met het groot STZ gemiddelde presteert. Kern van het verbeterplan is scherpere focus in de activiteiten in combinatie met operational excellence in de uitvoering. Het succes van dit verbeterplan zal in belangrijke mate afhankelijk zijn van een noodzakelijke gedragsverandering van zowel medisch specialisten als ziekenhuispersoneel. Een dergelijke fundamentele

cultuuromslag zal tijd vergen. Daadwerkelijk financieel herstel zal dan ook pas vanaf 2025 zichtbaar worden. Voor dit meerjarige transformatieprogramma zijn aanzienlijke financiële middelen nodig, inclusief aanvullende financieringsafspraken met banken en zorgverzekeraars. Naast een incidentele financiële bijdrage betreft dit verruiming van de structurele liquiditeit en aanpassing van de voor de bankconvenanten gehanteerde financiële ratios voor de periode 2023-2026.

Op dit moment is Haga in overleg met banken en zorgverzekeraars omtrent het verbeterplan en de invulling van de daaruit voortvloeiende aanvullende financieringsbehoefte.

Als onderdeel van deze gesprekken heeft Haga banken en zorgverzekeraars verzocht te bevestigen dat Haga vooralsnog over de thans verstrekte bevoorschotting, leningen en kredietfaciliteiten kan blijven beschikken. Dit verzoek is onder bepaalde voorwaarden gehonoreerd.

Gegeven het belang voor de gezondheidszorg van Haga als toonaangevend topklinisch ziekenhuis in een dichtbevolkte, grootstedelijke regio verwachten wij dat de gesprekken met banken en zorgverzekeraars uiteindelijk succesvol afgerond zullen worden. Haga blijft echter totdat overeenstemming is bereikt over nieuwe financieringsafspraken afhankelijk van het realiseren van het in het verbeterplan geïdentificeerde verbeterpotentieel en de bereidheid van banken en verzekeraars om de noodzakelijke financiering te blijven verstrekken. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gerede twijfel zou kunnen bestaan over de in deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling en dat Haga daardoor mogelijk niet in staat zal zijn in het kader van de normale bedrijfsuitoefening haar activa te realiseren en haar verplichtingen na te komen .

Vooruitblik 2023

Ondanks bovengenoemde onzekerheid over de financiële toekomst zijn in 2023 grote stappen gezet richting de toekomst. Na de fusie per 1 maart 2023 is goede voortgang geboekt met de integratie van beide organisaties. Zo zijn Medisch Specialisten Coöperatief Den Haag en Zoetermeer in augustus met een overweldigende meerderheid gefuseerd tot MSC HagaZiekenhuis en verwachten wij dat een ruime meerderheid van de vakgroepen voor het eind van 2023 geïntegreerd is. De ondersteunende afdelingen zijn geïntegreerd en werken locatieoverstijgend.

We maken goede voortgang met de toekomstige zorgprofielen van beide locaties. In november 2023 is een consultatieronde met interne en externe partners gestart over het profiel van locatie Zoetermeer. Een uitgebreid portfoliotraject biedt uitsluitel op verrichtingenniveau op beide locaties. Wij verwachten dit proces medio 2024 af te ronden, dan is er ook duidelijkheid over de toekomstige inrichting van geboortezorg in Zoetermeer. De Intensive Care unit in Zoetermeer is conform het HLA op 1 december 2023 een High Care unit geworden.

Het organisatiebrede verbeterplan HagaVooruit! biedt ons de mogelijkheid om ons ziekenhuis op basis van de laatste zorg-, markt en technologische inzichten fundamenteel anders in te richten. Zodat wij op termijn sterker en weerbaarder voorwaarts kunnen. De toekomstbestendige zorg voor onze patiënten en een toenemende tevredenheid en trots van onze medewerkers zijn daarbij, naast bedrijfseconomische factoren, onze leidende indicatoren.

Ondanks de roerige periode rondom de fusie en onze huidige financiële situatie zijn wij positief over ons middellangetermijn perspectief. De loyaliteit en kwaliteit van onze (zorg)professionals in

combinatie met de in HagaVooruit! geïdentificeerde verbetermogelijkheden vormen de basis van dit vertrouwen. We bouwen graag verder aan een toekomstbestendig HagaZiekenhuis in Zoetermeer en Den Haag, samen met collega's en zorgpartners.

Peter van der Meer, voorzitter raad van bestuur

Hans Feenstra, lid raad van bestuur a.i.

Hans Turkesteen, lid raad van bestuur a.i.

2. Verslag raad van toezicht

2.1 Samenstelling

Oude samenstelling

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de aan de groep verbonden ziekenhuizen en andere rechtspersonen (tot 1 maart 2023). De raad van toezicht benoemt leden van de raad van bestuur en functioneert als toezichthouder en klankbord voor de raad van bestuur bij bestuurlijke en strategische vraagstukken. De taken en bevoegdheden van de toezichthouders zijn vastgelegd in de statuten en het reglement raad van toezicht.

De raad van toezicht bestaat uit onafhankelijke leden divers in leeftijd, geslacht en deskundigheidsgebied. In de selectieprocedure voor een lid van de raad van toezicht worden hoofd- en/of nevenfuncties betrokken bij de beoordeling van de onafhankelijkheid. De raad van toezicht voldoet aan de vereisten van de Governance Code Zorg. Ten aanzien van de bezoldiging voldoet de raad van toezicht uiteraard aan de kaders van de WNT.

De raad van toezicht van de stichting RHG en daarmee ook voor Haga werd tot en met 14 december 2022 gevormd door:

- Mevrouw D.M.J.J. Monissen, voorzitter en lid remuneratiecommissie
- Mevrouw F.P. Hohmann, lid en lid auditcommissie kwaliteit en veiligheid
- De heer A.J.M. Loogman RA, vice-voorzitter en voorzitter auditcommissie financiën
- Mevrouw M.B. Vroom, lid en voorzitter auditcommissie kwaliteit en veiligheid

De heer G.J. van Miltenburg is per 4 oktober 2022 teruggetreden als lid van de raad van toezicht. Vanwege de voorgenomen benoeming van een nieuwe raad van toezicht is deze positie niet opnieuw ingevuld.

De ontvlechting van RHG en de bestuurlijke situatie in de afzonderlijke ziekenhuizen hebben van de raad van toezicht een grote betrokkenheid gevraagd. Binnen de mogelijkheden die een toezichthouder ter beschikking staan, heeft de raad van toezicht bij het bestuur aangedrongen op voltooiing van het ontvlechtingsproces en daartoe ook overleg gevoerd met interne en externe stakeholders. Met het oog op de toekomst heeft de raad van toezicht de continuïteit geborgd, middels de werving van een nieuwe raad van toezicht voor Haga en de raad van commissarissen voor het RHOC.

Nieuwe samenstelling

Nadat de raad van toezicht op 14 december 2022 de besluiten tot ontvlechting van de stichting Reinier Haga Groep en van de fusie van het Haga en het LLZ heeft goedgekeurd, is een geheel nieuwe raad van toezicht benoemd. De nieuwe raad van toezicht verleende decharge aan de oude raad van toezicht op 15 december 2022. Met ingang van 15 december 2022 bestaat de raad van toezicht uit:

- mevrouw M.A.M. Barth (voorzitter RvT en voorzitter commissie Governance & HR)
- de heer P.L. Batenburg (vicevoorzitter en voorzitter auditcommissie Kwaliteit & Veiligheid)
- mevrouw V.E. Hart (lid en VZ auditcommissie Financiën & IT)
- de heer S. Vermeer (lid en lid auditcommissie financiën & IT)
- mevrouw J. van Vliet-Eppinga (lid en lid commissie Lwaliteit & Veiligheid en Governance & HR)

De nieuwe raad van toezicht is vanaf de aanstellingsdatum voortvarend te werk gegaan en heeft in korte tijd diverse keren gesproken met de gremia van de twee locaties. Zij hebben zich laten rondleiden op de beide locaties en hebben zich daarmee snel een eerste beeld van medewerkers en organisatie kunnen vormen. Ze zijn laagdrempelig bereikbaar voor gremia en bestuur.

Vanwege de fusie en de daarbij horende nieuwe statuten heeft de raad van toezicht voortvarend ingezet op het uitbreiden van de raad van bestuur. In afstemming met de gremia is op 6 maart jl.

de heer Turkesteen gestart als lid van de raad van bestuur (CFO a.i.) van Haga (portefeuille financiën en bedrijfsvoering).

Met het vaststellen van de statuten voor de fusieorganisatie heeft de raad van toezicht een belangrijke wijziging doorgevoerd. De raad van toezicht heeft de verpleegkundige adviesraad (VAR), conform de adviezen van de gremia aangaande de fusie, in de statuten opgenomen waarmee de VAR een aantal bevoegdheden gekregen zoals adviesrecht op het profiel van nieuwe leden raad van bestuur.

De nieuwe raad van toezicht geeft hiermee een duidelijk signaal af over het belang van deze beroepsgroep en het belang van de integratie van de medische en verpleegkundige zorg.

2.2 Taken en werkwijze

De raad van toezicht vergadert in aanwezigheid van de leden van de raad van bestuur en heeft daarnaast eigen voorbesprekingen en overleggen. In 2022 vergaderde de raad van toezicht twaalf keer met de raad van bestuur. Ook buiten deze vergaderingen is frequent overleg gevoerd vanuit de raad van toezicht met individuele leden van de raad van bestuur-groepsraad. Daarnaast heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van de raad van toezicht en de voorzitter raad van bestuur.

De nieuwe raad van toezicht bereidt de vergaderingen voor in afstemming tussen de voorzitter raad van toezicht en de voorzitter raad van bestuur waarbij beiden agendapunten inbrengen om te komen tot een relevante en gebalanceerde agenda. De vergaderingen vinden plaats tussen de voltallige raad van toezicht en de gehele raad van bestuur. Sinds de oprichtingsvergadering zijn er vier vergaderingen geweest. Voorafgaand aan de plenaire vergaderingen vergaderen de verschillende commissies, zie ook 5.3, om op de betrokken onderwerpen tot detail inzicht te komen.

2.3 Commissies

Ter voorbereiding van de werkzaamheden had de raad van toezicht (i.e. tot 15 december 2022) drie commissies: auditcommissie Financiën & IT, auditcommissie Kwaliteit & (patiënt)Veiligheid en de Remuneratiecommissie. Aan vergaderingen van de auditcommissies op RHG-niveau namen ook de betreffende portefeuillehouders van de raad van bestuur deel. Om voldoende aandacht te kunnen besteden aan de individuele ziekenhuizen hebben in 2022 de auditcommissies ook plaatsgevonden per ziekenhuis. De vergaderfrequentie voor beide auditcommissies voor zowel RHG-niveau als ziekenhuisniveau betrof vier keer per jaar (en indien nodig vaker). De nieuwe raad van toezicht kent vanaf aanstelling (15 december 2022) de volgende commissies.

Commissie	Samenstelling
Auditcommissie Governance & HR	Mevrouw Barth (voorzitter) Mevrouw Van Vliet- Eppinga (lid)
Auditcommissie Financiën & ICT	Mevrouw Hart (voorzitter) De heer Vermeer (lid)
Auditcommissie Kwaliteit & Veiligheid	De heer Batenburg (voorzitter) Mevrouw Van Vliet- Eppinga (lid)

2.4 Vergaderingen

De raad van toezicht voerde tot 15 december 2022 op reguliere basis overleg met de zeventien formele en informele medezeggenschapsorganen die deel uit maakten van de stichting RHG. Daarnaast had de raad van toezicht contact met belangrijke stakeholders zoals de IGJ, zorgverzekeraars en banken. Deze contacten en overleggen waren aanvullend op de overleggen die de raad van bestuur voerde. In 2022 hebben zowel de overleggen met medezeggenschapsorganen als met stakeholders een hogere frequentie en intensiteit gehad dan gebruikelijk, vanwege de bestuurlijke situatie en de ontvlechting van de groep.

2.5 Informatievoorziening en besprekpunten in vergaderingen

De raad van bestuur informeert de raad van toezicht in ieder geval ieder kwartaal door middel van een bestuurlijke voortgangsrapportage en zoveel vaker als nodig is op basis van actuele ontwikkelingen. Deze rapportage gaat in op kwaliteit en veiligheid, de productie en de financiële stand van zaken, specifieke thema's als HR en ICMT en de voortgang van samenwerkingstrajecten.

Onderwerpen rond kwaliteit en veiligheid van de zorg en financiën komen daarnaast uitgebreid aan de orde in de hiervoor bedoelde auditcommissies.

In het overleg tussen raad van toezicht en raad van bestuur is in 2022 onder meer maar vooral veelvuldig gesproken over de ontvlechting van de stichting RHG en de strategische en financiële betekenis voor de afzonderlijke ziekenhuizen en continuïteit van de samenwerkingsverbanden.

Daarnaast waren de volgende onderwerpen gesprekstema's:

- kwaliteit en veiligheid van zorg, waaronder incidenten, kwaliteitssystemen en overleggen met de IGJ;
- de impact van COVID-19 op de ziekenhuizen en de productie;
- strategie en meerjarenplannen van de ziekenhuizen;
- financiële onderwerpen waaronder de exploitatieresultaten, begrotingen en jaarrekeningen van de drie ziekenhuizen;
- governance, zowel in de actuele situatie en als voor de situatie na ontvlechting van de stichting RHG.

De nieuwe raad van toezicht richt zich naast reguliere onderwerpen uiteraard ook op de voortgang in de implementatie van de fusie en het HLA. Ook de financiële situatie van Haga, de wijziging van statuten en reglementen na ontvlechting en de personele bezetting zijn regelmatig onderwerp van gesprek met de raad van bestuur.

2.6 Samenstelling Raad van Bestuur

In 2022 is door de Raad van Toezicht in oude samenstelling de heer Norbert Hoefsmit benoemd tot voorzitter van de Raad van Bestuur a.i. van de Reinier Haga Groep en, vanaf 1 maart 2023, het Haga Ziekenhuis, met een aanstelling tot 1 juli 2023. Na balansdatum is de Raad van Toezicht in huidige samenstelling met prioriteit en in samenwerking met de diverse gremia aan de slag gegaan met het versterken van de omvang en de kwaliteit van de Raad van Bestuur.

Daarom is deze per 1 maart 2023 aangevuld met Hans Turkesteen, als lid Raad van Bestuur a.i. met de portefeuille financieel beheer, huisvesting en IT, waarbij de intentie is dat hij aanblijft tot een opvolger in vaste dienst in dienst is aangetreden. Tussen 1 juli 2023 en 1 september 2023 was de heer Turkesteen ook voorzitter van de Raad van bestuur.

Per 1 juli 2023 is Hans Feenstra aangetreden als lid RvB a.i. met de portefeuille kwaliteit en veiligheid van zorg. Hij zal in dienst blijven tot 1 april 2024. Op 1 september 2023 is Peter van der Meer gestart als voorzitter van de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht is blij met de komst van zeer ervaren ziekenhuisbestuurder als Peter van der Meer, waarmee bovendien weer een lid van de Raad van Bestuur in vaste dienst is gestart. Dit acht de raad van toezicht een belangrijke stap naar het creëren van bestuurlijke stabiliteit en continuïteit van het Haga Ziekenhuis, een van de voornaamste ambities van de Raad van Toezicht. Direct na het aantreden van Peter van der Meer heeft de raad van toezicht de werving van een vast lid van de raad van bestuur met als portefeuille kwaliteit en veiligheid van zorg opgestart. De verwachting is dat deze procedure in het begin van 2024 met succes zal kunnen worden afgerond.

De raad van toezicht constateert dat de interim-bestuurders allen een belangrijke bijdrage leveren of hebben geleverd aan een bloeiende toekomst van het Haga Ziekenhuis. De raad van toezicht bedankt hen voor hun inzet en betrokkenheid.

2.7 Overleg met de gremia

In 2022 heeft de raad van toezicht tot 15 december vooral schriftelijk contact onderhouden met de gremia en is mede op verzoek van de raad van toezicht overleg gevoerd via de bestuursleden in de afzonderlijke ziekenhuizen. De reden van het schriftelijk contact lag in het feit dat de gremia behoefte hadden aan zekerheid en afspraken en uitleg schriftelijk gedocumenteerd wilden hebben.

De nieuwe raad van toezicht – per 15 december 2022- heeft uitgebreid kennisgemaakt met alle gremia op de beide locaties en heeft met hen overleg gehad over de te nemen stappen voor de werving van een nieuwe voorzitter raad van bestuur. De nieuwe raad van toezicht staat transparantie en bereikbaarheid voor de gremia voor. Er heeft in 2023 inmiddels twee maal artikel 24 overleg met de Ondernemingsraad plaatsgevonden; een vergelijkbaar overleg is ook gevoerd met de andere gremia. Daarmee wil de raad van toezicht laten zien de verbinding en de transparantie voor te staan- en na te leven. Een dergelijk overleg heeft in 2022 niet plaatsgevonden.

De nieuwe raad van toezicht erkent het belang van de medezeggenschap van het verpleegkundig domein. In de nieuwe statuten is het verpleegkundig stafbestuur daarom opgenomen als formeel gremium.

Mevrouw M. Barth, voorzitter raad van toezicht
De heer P. Batenburg, lid raad van toezicht
Mevrouw J. van Vliet- Eppinga, lid raad van toezicht
Mevrouw V. Hart, lid raad van toezicht
De heer S. Vermeer, lid raad van Toezicht

3. Jaarrekening

3.1. Jaarrekening 2022

Over 2022 worden voor Haga, en LLZ en Stichting RHG nog afzonderlijke jaarrekeningen opgemaakt.

Het bestuur van Haga is verantwoordelijk voor de jaarverslaglegging over dat jaar voor deze entiteiten. De huidige raad van toezicht van Stichting Haga stelt deze vast.

Jaarverslaggeving

Stichting LangeLand Ziekenhuis

(Opgesteld en uitgebracht door Stichting HagaZiekenhuis)

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

INHOUDSOPGAVE

Pagina*

1.1 Geconsolideerde jaarrekening

1.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2022	4
1.1.2	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	6
1.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022	7
1.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling geconsolideerde jaarrekening	8
1.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022	18
1.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	25
1.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	26
1.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	27
1.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2022	28
1.1.10	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	29

1.2 Enkelvoudige jaarrekening

1.2.1	Enkelvoudige balans per 31 december 2022	35
1.2.2	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022	37
1.2.3	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	38
1.2.4	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022	39
1.2.5	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	44
1.2.6	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	45
1.2.7	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	46
1.2.9	Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022	47
1.2.10	Vaststelling en goedkeuring	50

1.3 Overige gegevens

1.3.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	53
1.3.2	Nevenvestigingen	53
1.3.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	53

* De jaarrekening heeft op basis van het format een eigen nummering

1.1 Geconsolideerde jaarrekening 2022

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS per 31 december 2022

(na resultaatbestemming)

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
ACTIVA		
A Vaste activa		
I Immateriële vaste activa		
goodwill	40.178	47.152
Totaal immateriële vaste activa	<u>40.178</u>	<u>47.152</u>
II Materiële vaste activa		
bedrijfsgebouwen en -terreinen	33.929.497	35.366.993
machines en installaties	3.992.064	3.937.087
andere vaste bedrijfsmiddelen	9.644.898	10.761.584
vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	593.076	221.103
Totaal materiële vaste activa	<u>48.159.535</u>	<u>50.286.767</u>
III Financiële vaste activa		
deelnemingen in groepsmaatschappijen	150.672	93.191
vorderingen op groepsmaatschappijen	275.082	255.251
Totaal financiële vaste activa	<u>425.754</u>	<u>348.442</u>
B Vlottende activa		
I Voorraden		
gereed product en handelsgoederen	513.463	670.495
Totaal voorraden	<u>513.463</u>	<u>670.495</u>
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	4.229.178	3.875.237
III Vorderingen		
op handelsdebiteuren	7.408.599	6.485.718
op groepsmaatschappijen	778.392	5.440.662
overige vorderingen	67.898	60.200
overlopende activa	28.996.132	4.946.321
Totaal vorderingen	<u>37.251.022</u>	<u>16.932.901</u>
V Liquide middelen	1.276.945	1.987.956
C Totaal activa	<u>91.896.075</u>	<u>74.148.950</u>

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS per 31 december 2022

(na resultaatbestemming)

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
PASSIVA		
D Groepsvermogen		
I Gestort en opgevraagd kapitaal	45	45
III Herwaarderingsreserve	5.685.712	5.685.712
VII Overige reserves	-5.962.995	-3.416.095
IX Aandeel derden in groepsvermogen	511.659	457.725
Totaal groepsvermogen	<u>234.422</u>	<u>2.727.387</u>
E Voorzieningen		
overige	1.980.711	1.153.297
Totaal voorzieningen	<u>1.980.711</u>	<u>1.153.297</u>
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)		
schulden aan banken	-	16.973.992
Achtergestelde leningen groepsmaatschappijen	23.892.400	23.301.516
Overige schulden	-	145.833
Totaal langlopende leningen	<u>23.892.400</u>	<u>40.421.341</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		
schulden aan leveranciers en handelskredieten	5.105.492	2.251.174
schulden aan groepsmaatschappijen	26.097.521	1.468.718
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	300.000	3.819.103
Schulden aan banken (leningen)	16.973.997	-
belastingen en premies sociale verzekeringen	2.662.283	2.664.208
schulden ter zake pensioenen	565.917	25.608
overige schulden	14.083.332	19.618.114
Totaal kortlopende schulden	<u>65.788.542</u>	<u>29.846.925</u>
H Totaal passiva		
	<u>91.896.075</u>	<u>74.148.950</u>

1.1.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING over 2022

	2022	2021
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		
Zorgverzekeringswet	139.794.590	136.228.857
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg	2.358.595	2.643.092
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	1.365.939	1.391.109
Baten uit onderaanneming	3.214.356	671.340
Netto omzet	146.733.480	140.934.398
Overige bedrijfsopbrengsten	10.668.325	9.902.193
	10.668.325	9.902.193
Som der bedrijfsopbrengsten	157.401.804	150.836.591
BEDRIJFSLASTEN:		
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	60.920.984	56.662.976
Lonen en salarissen	44.589.221	41.733.158
Sociale lasten	5.949.360	5.775.827
Pensioenlasten	3.592.611	3.437.240
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	5.419.339	5.213.852
Overige bedrijfskosten	38.168.730	35.980.510
Som der bedrijfslasten	158.640.244	148.803.563
Rentelasten en soortgelijke kosten	1.072.712	1.163.918
	1.072.712	1.163.918
RESULTAAT VOOR BELASTING	-2.311.152	869.110
Belastingen	-95.401	-117.050
Aandeel in winst/ verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	77.312	83.926
Aandeel derden	-217.659	-163.726
RESULTAAT BOEKJAAR	-2.546.900	672.260
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
	2022	2021
	€	€
Toevoeging/onttrekking:		
Overige reserves	-2.546.900	672.260
	-2.546.900	672.260

1.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022

	2022		2021	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		-1.333.841		2.033.028
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	5.419.339		5.213.852	
- mutaties voorzieningen	827.414		9.424	
		6.246.753		5.223.276
Veranderingen in werkkapitaal:				
- voorraden	157.032		-289.649	
- mutatie onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	-353.941		-1.095.550	
- vorderingen	-20.318.121		1.607.444	
- Aflossingsverplichting van langlopend naar kortlopend	-145.833			
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	22.509.810		-180.264	
		1.848.946		41.981
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		6.761.859		7.298.285
Dividenduitkering	-163.726		-191.438	
Betaalde interest	-504.908		-586.119	
		-668.634		-777.557
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		6.093.225		6.520.728
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringsmateriële vaste activa	-3.285.133		-2.984.103	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-3.285.133		-2.984.103
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	-		926.342	
Aflossing langlopende schulden	-3.519.103		-3.373.270	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-3.519.103		-2.446.928
Mutatie geldmiddelen		<u>-711.011</u>		<u>1.089.697</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari		1.987.956		898.259
Stand geldmiddelen per 31 december		1.276.945		1.987.956
Mutatie geldmiddelen		-711.011		1.089.697

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting HagaZiekenhuis en de Stichting Reinier de Graaf Groep zijn op 12 juli 2013 een bestuurlijke fusie met elkaar aangegaan onder de statutaire naam Stichting Reinier Haga Groep. In 2015 is Stichting LangeLand Ziekenhuis toetreden tot de Stichting Reinier Haga Groep. Stichting Reinier Haga Groep is het hoofd van de groep. Zij zal de cijfers van Stichting LangeLand Ziekenhuis consolideren in de jaarrekening van Stichting Reinier Haga Groep.

Stichting Reinier Haga Groep is gevestigd op het Els Borst-Eilersplein 275 te Den Haag. Stichting LangeLand Ziekenhuis is statutair (en feitelijk) gevestigd te Zoetermeer, op het adres Toneellaan 1, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41149315.

De belangrijkste activiteiten zijn het (doen) bevorderen, (doen) verlenen en (doen) reorganiseren van de gezondheidszorg in de ruimste zin, waaronder in ieder geval begrepen het in stand houden, beheren en exploiteren van een instelling voor medisch-specialistische zorg met bijbehorende inrichtingen en voorzieningen.

Stichting LangeLand Ziekenhuis ontplooit activiteiten op twee locaties: aan de Toneellaan 1, Zoetermeer en aan de Europaweg 151, Zoetermeer. Op 1 maart 2023 is LLZ gefuseerd met Stichting HagaZiekenhuis en zijn haar activiteiten aldus opgegaan in Stichting HagaZiekenhuis.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op 31 december 2022.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de *de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW)*. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW - voor zover deze volgens deze regeling van toepassing zijn - en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Doorlopende nummering

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft gebruik gemaakt van het voorgeschreven model in de RojW. Doordat diverse jaarrekeningposten en toelichtingen niet van toepassing zijn, is er geen opeenvolgende nummering door heel de jaarrekening.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld met toepassing van de continuïteitsveronderstelling.

Per 1 maart 2023 is Stichting LangeLand Ziekenhuis (LLZ) gefuseerd met Stichting Haga Ziekenhuis ("Haga").

Tijdens het opmaken van de jaarrekening van LLZ bleek echter dat noch Haga noch LLZ aan haar bankconvenanten per ultimo 2022 voldeed. Voor deze inbreuken is door de banken op 17 mei 2023 een waiver verstrekt.

In mei 2023 bleek vervolgens ook dat de operationele gang van zaken in het eerste kwartaal bij het gefuseerde Haga sterk achterbleef bij de verwachtingen die ten grondslag hebben gelegen aan de op 1 maart 2023 aan Haga verstrekte nieuwe financiering (zie paragraaf 29.2 voor nadere details omtrent deze financiering). Tevens kwam vast te staan dat de financiële vooruitzichten voor 2023 en de jaren daarna onvoldoende waren om in die jaren aan de financiële ratio's van de convenanten van deze nieuwe financiering te kunnen voldoen.

Vanwege dit voorzienbare ratio falen is de jaarrekening over 2022 niet binnen de standaard 5 maandstermijn opgemaakt, vastgesteld en gepubliceerd. Haga heeft hiervoor uitstel gevraagd en gekregen van de NZA. Onder de leningdocumentatie is overeengekomen dat Haga de jaarcijfers 2022 uiterlijk op 30 juni 2023 diende te verstrekken. Aan die bepaling is niet voldaan en derhalve is sprake van een opeisingsgrond. Banken hebben op 18 juli 2023 aangegeven bereid te zijn over een oplossing van de situatie te spreken maar zich in de tussentijd alle rechten voor te behouden.

Sindsdien is onder andere met assistentie van externe adviseurs een verbeterplan opgesteld dat moet leiden tot een robuuste, toekomstbestendige organisatie die ook financieel in lijn met het groot STZ gemiddelde presteert. Kern van het verbeterplan is scherpere focus in de activiteiten in combinatie met operational excellence in de uitvoering. Het succes van dit verbeterplan zal in belangrijke mate afhankelijk zijn van een noodzakelijke gedragsverandering van zowel medisch specialisten als ziekenhuispersoneel. Een dergelijke fundamentele cultuuromslag zal tijd vergen. Daadwerkelijk financieel herstel zal dan ook pas vanaf 2025 zichtbaar worden. Voor dit meerjarige transformatieprogramma zijn aanzienlijke financiële middelen nodig, inclusief aanvullende financieringsafspraken met banken en zorgverzekeraars.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Naast een incidentele financiële bijdrage betreft dit verruiming van de structurele liquiditeit en aanpassing van de voor de bankconvenanten gehanteerde financiële ratio's voor de periode 2023-2026.

Op dit moment is Haga in overleg met banken en zorgverzekeraars omtrent het verbeterplan en de invulling van de daaruit voortvloeiende aanvullende financieringsbehoefte. Als onderdeel van deze gesprekken heeft Haga banken en zorgverzekeraars verzocht te bevestigen dat Haga vooralsnog over de thans verstrekte bevoorschotting, leningen en kredietfaciliteiten kan blijven beschikken. Dit verzoek is onder bepaalde voorwaarden gehonoreerd.

Gegeven het belang voor de gezondheidszorg van Haga als toonaangevend topklinisch ziekenhuis in een dichtbevolkte, grootstedelijke regio verwachten wij dat de gesprekken met banken en zorgverzekeraars uiteindelijk succesvol afgerond zullen worden. Haga blijft echter totdat overeenstemming is bereikt over nieuwe financieringsafspraken afhankelijk van het realiseren van het in het verbeterplan geïdentificeerde verbeterpotentieel en de bereidheid van banken en verzekeraars om de noodzakelijke financiering te blijven verstrekken. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gerede twijfel zou kunnen bestaan over de in deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling en dat Haga daardoor mogelijk niet in staat zal zijn in het kader van de normale bedrijfsuitoefening haar activa te realiseren en haar verplichtingen na te komen.

Specifieke schattingen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van gemaakte afspraken en opgestelde regelingen in het kader van COVID-19, zoals de CB-regeling (continuïteitsbijdrage), de hardheidsclausule en de Subsidieregeling opschaling curatieve zorg COVID-19. De beoogde doelstellingen en de strekking voor al deze regelingen zijn helder. Echter, de nadere uitwerking en wijze van verantwoorden en beschikken zijn op dit moment nog niet voor alle regelingen helder uitgewerkt. Eventuele onzekerheden in dat kader zijn in de jaarrekening verwerkt en toegelicht, gelijk aan de verwerking en toelichting van reguliere schattingen die normaliter worden gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening.

Ziekenhuizen maken jaarlijks een schatting om reguliere zorgcontracten met zorgverzekeraars op schadelastjaar te vertalen naar boekjaren. Deze schatting is in belangrijke mate gebaseerd op ervaringscijfers. Ook ten aanzien van de CB-regeling geldt dat een vertaling van schadelastjaar naar boekjaar dient plaats te vinden. In de jaarrekening 2022 heeft de toerekening van deze regelingen van schadelastjaar naar boekjaar, mits materieel en representatief, plaatsgevonden conform het in 2019 gerealiseerde toerekeningspercentage.

In de jaarrekening 2022 zijn de volgende schattingswijzigingen verwerkt:

- De opslag werkgeverslasten op de personele voorzieningen is in 2022 verhoogd van 19% naar een percentage van 23%;
- De vertrekans voor het vormen van de voorziening jubilea is verlaagd en vastgesteld op een naar verwachting meer realistisch percentage.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Stelselwijziging

De modellen die de RojW voorschrijft voor de balans en de winst- en verliesrekening wijken af van de modellen die in de jaarrekening 2021 zijn gehanteerd. Daarom zijn de vergelijkende cijfers over 2021 aangepast aan de nieuwe modellen. Deze aanpassingen hebben geen invloed op de omvang van het eigen vermogen eind 2021 en het resultaat over 2021.

De belangrijkste presentatiewijzigingen als gevolg van de stelselwijziging zijn hierna genoemd. In de winst- en verliesrekening komt de opbrengstcategorie Zorgprestaties niet meer als zodanig voor. De opbrengsten zorgprestaties zijn gepresenteerd onder de Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening. Subsidies op grond van de Kaderwet VWS- subsidies worden als aparte post 'subsidies op grond van de Kaderwet VWS-subsidies' in de winst- en verliesrekening opgenomen. De beschikbaarheidsbijdrage opleidingen worden als aparte post 'Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties' in de winst- en verliesrekening opgenomen en alle overige subsidies maken vanaf 2022 deel uit van de 'Overige bedrijfsopbrengsten'.

De post personeelskosten is vanaf 2022 vervangen door afzonderlijke posten in de winst- en verliesrekening voor lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten; deze werden voorheen in de toelichting opgenomen. Personeel niet in loondienst en overige personeelskosten zijn met de invoering van de RojW gepresenteerd onder 'Kosten uitbestede werk en andere externe kosten' respectievelijk de 'overige bedrijfskosten' (beiden waren voorheen ook onderdeel van de overige personeelskosten).

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2021 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken.

Verrekenen en salderen

Een actief en post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellig voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

- Omzet DBC's/ DBC- zorgproducten

Ziekenhuizen en umc's maken jaarlijks een schatting om reguliere zorgcontracten met zorgverzekeraars op schadelastjaar te vertalen naar boekjaren. Deze schatting is in belangrijke mate gebaseerd op ervaringscijfers. Ook ten aanzien van de CB-regeling geldt dat een vertaling van schadelastjaar naar boekjaar dient plaats te vinden. In de jaarrekening 2022 heeft de toerekening van deze regelingen van schadelastjaar naar boekjaar, mits materieel en representatief, plaatsgevonden conform het in 2018 gerealiseerde toerekeningspercentage, aangezien recentere jaren geen representatief beeld kunnen geven. Dit komt onder andere door een EDP conversie (2019) en corona (vanaf 2020).

Dit als zijnde de door LLZ meest passend geachte inschatting van de omzet in de jaarrekening 2022.

- Opslag sociale lasten voor de personele reserveringen en overige voorzieningen.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van LLZ zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de zorginstelling als de geconsolideerde maatschappijen van de zorginstelling.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van LLZ.

Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon. Alleen wegens gegronde en in de toelichting vermelde redenen zijn in de geconsolideerde jaarrekening afwijkende grondslagen gehanteerd.

In de consolidatiekring zijn opgenomen:

* Stichting LangeLand Ziekenhuis

* LangeLand Huidkliniek BV

* Stichting Beheer Registergoederen Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer

Stichting Vrienden van 't Lange Land Ziekenhuis te Zoetermeer is buiten de consolidatie gebleven aangezien er geen sprake is van overheersende zeggenschap of centrale leiding door het ziekenhuis.

Stichting LangeLand Ziekenhuis

Stichting LangeLand Ziekenhuis is opgericht op 21 september 1971 en is statutair gevestigd en kantoorhoudend in Zoetermeer. Deze stichting staat aan het hoofd van de LangeLand Groep, heeft een WTZA-toelating en exploiteert het ziekenhuis.

LangeLand Huidkliniek B.V.

Stichting LangeLand Ziekenhuis houdt 51% van de aandelen in LangeLand Huidkliniek B.V. Deze B.V. is opgericht op 17 augustus 2010 en is statutair gevestigd en kantoorhoudend in Zoetermeer. De activiteiten van deze B.V. bestaan uit het verlenen van zorg van aandoeningen van de huid, alsmede het doen van onderzoek hiernaar. Derma MCH / LL B.V. houdt de overige 49% van de aandelen in deze B.V. Het eigen vermogen van LangeLand Huidkliniek B.V. bedraagt per 31 december 2022 € 1.044.202.

Stichting Beheer Registergoederen Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer

Stichting Beheer Registergoederen Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer is opgericht op 13 december 1994 en is statutair gevestigd en kantoorhoudend in Zoetermeer. Deze stichting heeft als activiteit het beheer van onroerend goed aan de Toneellaan 1 in Zoetermeer. Het eigen vermogen van Stichting Beheer Registergoederen Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer bedraagt per 31 december 2022 € 2.454.929.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; de consolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Verbonden rechtspersonen

Als verbonden partijen worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van het LangeLand Ziekenhuis en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

De transacties van betekenis die Stichting LangeLand Ziekenhuis met verbonden partijen is aangegaan, hebben onder normale marktwaarden plaatsgevonden.

LangeLand ziekenhuis heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen die niet in de consolidatie betrokken zijn:

* EOS Huidlaserkliniek West

LangeLand Huidkliniek B.V. is maat in de maatschap EOS Huidlaserkliniek West, statutair gevestigd en kantoorhoudend in Zoetermeer. De activiteiten van EOS Huidlaserkliniek West bestaan voornamelijk uit het behandelen van mensen met huidaandoeningen, met name onverzekerde zorg. Het eigen vermogen van EOS Huidlaserkliniek West bedraagt per 31 december 2021 € 98.779,-. De cijfers over 2022 zijn bij het opstellen van deze jaarrekening nog niet beschikbaar.

* Zorgservice XL

Zorgservice XL C.V. (ZXL) te Delfgauw is het inkoop- en logistieke bedrijf van vijf samenwerkende ziekenhuizen, HagaZiekenhuis, Reinier de Graaf Groep, Sint Franciscus Gasthuis & Vlietland, IJsselandziekenhuis en LangeLand Ziekenhuis & Reinier Haga Orthopedisch Centrum B.V. ZXL is opgericht op 2 september 2009. Zorgservice XL B.V. te Delfgauw is de holding van Zorgservice XL C.V. De B.V. is opgericht op 1 maart 2013. De opbrengsten en kosten van de organisatie zijn op basis van een verdeelsleutel aan de vijf ziekenhuizen toegerekend.

* Stichting Zorg bij Uitstek

Stichting Zorg bij Uitstek is opgericht op 27 april 2010 en statutair gevestigd en kantoorhoudend in Zoetermeer. Deze stichting heeft een WTZa-toelating en heeft als activiteit het contracteren en uitbesteden van dermatologische zorg aan LangeLand Huidkliniek B.V. De Stichting Zorg bij Uitstek valt in de consolidatiekring van de Reinier Haga Groep.

* Stichting Reinier Haga Groep

Stichting Reinier Haga Groep is opgericht vanwege de bestuurlijke fusie van Stichting HagaZiekenhuis en Stichting Reinier de Graaf Groep per 12 juli 2013. Stichting LangeLand Ziekenhuis is per 9 juni 2015 toetgetreden.

* Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum B.V.

Reinier Haga Orthopedisch Centrum B.V. (RHOC) te Zoetermeer is opgericht per 17 oktober 2017. RHOC heeft vanaf opening eind tweede kwartaal 2020 als activiteit medische specialistische dienstverlening op het gebied van de orthopedie en opleiding en onderwijs op het gebied van orthopedie.

* Stichting Reinier de Graaf Groep

* Stichting HagaZiekenhuis

* Reinier Haga Medisch Diagnostisch Centrum B.V.

Goodwill

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

Negatieve goodwill valt vrij in de winst-en verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de winst-en verliesrekening verwerkt.

Een overeengekomen mogelijke aanpassing van de verkrijgingsprijs die afhankelijk is gesteld van toekomstige gebeurtenissen wordt opgenomen in de verkrijgingsprijs zodra de aanpassing waarschijnlijk is en het bedrag ervan betrouwbaar kan worden bepaald. Een dergelijke aanpassing resulteert ook in een aanpassing van de (positieve of negatieve) goodwill met terugwerkende kracht. Ook is het mogelijk dat een eerdere schatting van de aanpassing van de verkrijgingsprijs moet worden herzien. Dergelijke aanpassingen van de verkrijgingsprijs, die worden verwerkt als schattingswijzigingen, resulteren ook in aanpassingen van de bepaalde (positieve of negatieve) goodwill. De aangepaste goodwill wordt prospectief afgeschreven vanaf het moment van de wijziging van de verkrijgingsprijs. Vergelijkende cijfers worden niet aangepast.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting onder punt 13.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst- en verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting LangeLand Ziekenhuis

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting.

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Goodwill: 10%
- Bedrijfsgebouwen en terreinen : 0% - 12,5%.
- Machines en installaties : 5% - 12,5%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10% - 20%.

De grond waarop Stichting LangeLand Ziekenhuis is gevestigd is, in tegenstelling tot de overige materiële activa categorieën, gewaardeerd op basis van actuele kostprijs. Deze waarde is bepaald op basis van de WOZ waarde per 1 januari 2019 op basis van het taxatieverslag Gecorrigeerde vervangingswaarde opgesteld door de Gemeente Zoetermeer d.d. 30 juni 2020. De herwaarderingsreserve, zoals verantwoord onder het eigen vermogen, heeft betrekking op het ongerealiseerde waarderingsverschil tussen de actuele kostprijs en de historische aanschafprijs van de grond.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud:

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde.

(Niet)-geconsolideerde deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderinggrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen aan deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

Indien sprake is van een stelling voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien de onderneming een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde winst- verliesrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van FIFO-methode. Met eventuele incurrantheid is geen rekening gehouden.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Indien financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden de effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk DBC's en DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaarding van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als interestlast. De gehanteerde disconteringsvoet is 2%. Voorgaand jaar was de disconteringsvoet ook 2%. Er zijn derhalve geen mutaties in de voorzieningen die veroorzaakt worden door de wijziging van de disconteringsvoet.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2%.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren (uitgezonderd de Long-COVID waarvoor een periode van drie jaar geldt) van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2022 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2%.

Voorziening Wet arbeidsmarkt in balans (WAB)

Voor werknemers met een arbeidscontract voor bepaalde tijd is een voorziening gevormd op basis van de verwachte te betalen transitievergoeding aan het einde van het arbeidscontract.

Voorziening Centramed

Indien claims via Centramed financieel afgewikkeld worden, geldt een gemaximeerd eigen risico. Voor reeds ingediende claims is deze risicopositie ingeschat.

Schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij LangeLand Ziekenhuis. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting LangeLand Ziekenhuis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2022 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 111,6%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 122,3%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen zeven jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over grond wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Algemene beheerskosten

Onder de algemene beheerskosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen, en die niet direct aan de kostprijs van de producten zijn toe te rekenen.

Honorarium medisch specialisten

Ingevolge de invoering van integrale bekostiging per 1 januari 2015 behoren de honorarium-vergoedingen voor medisch specialisten tot het opbrengstbegrip van de instelling. Baten uit hoofde van integrale bekostiging worden verantwoord wanneer gerealiseerd. De verdeling van de integrale bekostiging in opbrengsten voor het ziekenhuis en opbrengsten voor vrijevestigde medisch specialisten vindt plaats op basis van gemaakte afspraken tussen het ziekenhuis en het medisch specialistisch bedrijf. Onder de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn samenhangend met deze post, vergoedingen aan het medisch specialistisch bedrijf verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

1.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs. Mutaties in leningen en kortlopende bankkredieten worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	47.152	54.126
Af: afschrijvingen	6.974	6.974
Boekwaarde per 31 december	<u>40.178</u>	<u>47.152</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.6.

Het betreft onder andere de overname van oogzorg Haaglanden in september 2018. De goodwill wordt afgeschreven in 10 jaar.

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	50.286.767	52.509.542
Bij: investeringen	3.285.133	2.984.103
Af: afschrijvingen	5.412.365	5.206.878
Boekwaarde per 31 december	<u>48.159.535</u>	<u>50.286.767</u>

Toelichting:

In 2022 is onder andere geïnvesteerd in bedden (€ 0,4 mln), gevelbeheer (€ 0,2 mln) en echo apparatuur (€ 0,2 mln).

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.7.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in paragraaf 1.1.9.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	348.442	264.516
Resultaat deelnemingen	77.312	83.926
Boekwaarde per 31 december	<u>425.754</u>	<u>348.442</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.8.

Het resultaat deelneming bestaat uit het resultaat van Reinier Haga Orthopedisch Centrum ad € 57K. Tevens is de mutatie van de participatie in Centramed opgenomen in het resultaat deelneming.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Zeggenschapsbelangen:					
Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum	Orthopedische Zorg	1	10%	8.508.956	743.558
Belangen samen met dochtermaatschappijen:					
EOS Huidlaserkliniek West	Dermatologische Zorg	0	50%	63.969	5.171

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Geneesmiddelen	156.065	178.759
Medische middelen	357.398	491.736
Totaal voorraden	513.463	670.495

Toelichting:

De daling van de voorraden wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van de aangehouden voorraden ten behoeve van de Nederlandse Obesitas Kliniek (NOK).

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	16.491.399	16.007.458
Af: ontvangen voorschotten	-12.262.221	-12.132.221
Totaal onderhanden werk	4.229.178	3.875.237

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Handelsdebiteuren	7.408.599	6.485.718
Groepsmaatschappijen	778.392	5.440.662
Overige vorderingen	67.898	60.200
Overlopende activa:		
nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	24.852.644	-
Nog te ontvangen bedragen	2.605.392	2.856.151
Vooruitbetaalde bedragen	1.538.096	2.090.170
Totaal overlopende activa	28.996.132	4.946.321
Totaal vorderingen	37.251.022	16.932.901

Toelichting:

In de balans is 7,4 mln. opgenomen aan vorderingen op handelsdebiteuren. De voorziening die in aftrek op de vorderingen op handelsdebiteuren is gebracht, bedraagt € 120.017 (2021: € 315.484).

In de balans is 24,9 mln. opgenomen als nog te factureren DBC's en DBC zorgproducten. Ultimo 2022 is de overheveling van de schadelast orthopedie vanuit HagaZiekenhuis en Reinier de Graaf Gasthuis geaccordeerd. Deze overheveling zorgt er voor dat de post nog te factureren omzet DBC-zorgproducten ultimo 2022 een positief saldo heeft. Doordat het akkoord op de overheveling eind 2022 gesloten is, zijn er nog geen aanvullende afrekeningen met de zorgverzekeraars mogelijk geweest. De verwachting is dat deze afrekeningen in 2023 afgerond zullen worden (dit betreft de CB-regeling over zowel schadelastjaar 2020 als 2021). Het effect van deze overheveling is dat de post 'nog te factureren omzet DBC's' significant gestegen is ten opzichte van 2021. Deze toename is ook zichtbaar in de schulden op groepsmaatschappijen aan de passiva kant van de balans.

De nog te factureren omzet DBC's bestaat uit het brutobedrag nog te factureren omzet ad € 6,3 mln en de vordering op zorgverzekeraars in het kader van opbrengstverrekening ad € 18,6 mln.

De vooruitbetaalde bedragen hebben betrekking op facturen waarvan een gedeelte van de kosten in het volgend boekjaar verantwoord dienen te worden. Dit betreft onder andere het onderhoudscontract van Chipsoft ad € 1,1 mln.

De post nog te ontvangen bedragen bestaat onder andere uit nog te ontvangen subsidies van € 0,6 mln. (2021 € 1,8 mln.) en nog te ontvangen bedragen inzake eigen risico Centramed aandeel MSC (€ 0,4 mln).

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

8. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Bankrekeningen	1.272.631	1.975.255
Kassen	4.314	12.701
Totaal liquide middelen	<u>1.276.945</u>	<u>1.987.956</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

PASSIVA

9. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
I Gestort en opgevraagd kapitaal	45	45
III Herwaarderingsreserve	5.685.712	5.685.712
VII Overige reserves	-5.962.995	-3.416.095
IX Aandeel derden in groepsvermogen	511.659	457.725
	<u>234.422</u>	<u>2.727.387</u>

9.I Gestort en opgevraagd kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-22</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-22</u>
	€	€
Kapitaal	45	45
Totaal kapitaal	<u>45</u>	<u>45</u>

9.III Herwaarderingsreserve

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-22</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-22</u>
	€	€
Herwaarderingsreserve	5.685.712	5.685.712
Totaal herwaarderingsreserve	<u>5.685.712</u>	<u>5.685.712</u>

9.1.VII Overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-22</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-22</u>
	€	€	€
Algemene reserves	-3.416.095	-2.546.900	-5.962.995
	<u>-3.416.095</u>	<u>-2.546.900</u>	<u>-5.962.995</u>

9.1.VIII Aandeel derden

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-22</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-22</u>
	€	€	€	€
LangeLand Huidkliniek B.V.	457.725	217.660	-163.726	511.659
	<u>457.725</u>	<u>217.660</u>	<u>-163.726</u>	<u>511.659</u>

Toelichting:

De herwaarderingsreserve betreft de waardering van de grondpositie, dit is de uitzondering op de basiswaarderingsgrondslagen van de materiële vaste activa. De grond is in 2020 geherwaardeerd tegen WOZ waarde met peildatum 1 januari 2019. Over de grond vindt geen afschrijving plaats. De herwaarderingsreserve bedraagt ultimo balansdatum € 5,7 miljoen.

De overige mutaties in het aandeel derden betreft de dividenuitkering over het jaar 2021 vanuit LangeLand Huidkliniek B.V. aan de minderheidsaandeelhouder.

Het garantievermogen (de som van het eigen vermogen, achtergestelde leningen en de aflossingsverplichting van de achtergestelde leningen) bedraagt € 24,4 miljoen (€ 0,2 + € 23,9 + € 0,3).

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10 Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per 1-jan-22	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€	€
Centramed	811.266	510.559	164.237	-	1.157.588
Jubileumverplichtingen	236.288	523.639	62.208	-	697.719
Langdurig zieken	66.389	119.828	59.820	38.528	87.869
Wet Arbeidsmarkt in Balans	39.354	22.167	23.985	-	37.536
Totaal voorzieningen	<u>1.153.297</u>	<u>1.176.192</u>	<u>310.250</u>	<u>38.528</u>	<u>1.980.711</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-22
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	125.405
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.855.306
hiervan > 5 jaar	1.157.588

Toelichting per categorie voorziening:

Indien claims via Centramed financieel afgewikkeld worden, kan een deel vallen onder het gemaximeerd eigen risico. Dit deel is ingeschat en voorzien.

De voorziening jubilea is gevormd voor toekomstige beloningen aan medewerkers. In deze jaarrekening is een bijstelling gedaan op de vertrekkans voor het vormen van de voorziening jubileum. Deze neerwaartse bijstelling voor de vertrekkans zorgt voor de verhoging van de voorziening.

De voorziening Langdurig zieken is gevormd voor medewerkers die langdurig ziek zijn waarbij een bedrag is opgenomen voor toekomstige loonkosten en verwachte transitievergoeding bij uitdiensttreding.

De voorziening Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) is gevormd voor toekomstige transitievergoedingen voor personeel met een arbeidscontract voor bepaalde tijd.

11 Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

Het verloop is als volgt weer te geven:	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Stand per 1 januari	44.240.449	46.687.377
Bij: nieuwe leningen	590.884	926.342
Af: aflossingsverplichting NOK naar kortlopende schulden	145.833	-
Af: aflossingen	3.519.103	3.373.270
Af: leningen naar kortlopend	16.973.997	-
Stand per 31 december	<u>24.192.400</u>	<u>44.240.449</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	300.000	3.819.103
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>23.892.400</u>	<u>40.421.346</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	300.000	3.819.103
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	23.892.400	40.421.346
hiervan > 5 jaar	25.139.626	27.117.845

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.

De achtergestelde leningen zijn achtergesteld bij alle andere schulden.

Omdat LangeLand per ultimo 2022 niet aan haar bankconvenanten voldeed is het niet geborgde deel van de langlopende schulden als kortlopend verantwoord.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

12 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie overige schulden is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	5.105.492	2.251.174
Schulden aan groepsmaatschappijen	26.097.521	1.468.718
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar	300.000	3.819.103
Schulden aan banken (leningen)	16.973.997	-
Belastingen en premies		
sociale verzekeringen	2.662.283	2.664.208
Schulden ter zake pensioenen	565.917	25.608
Overige schulden:		
persoonlijk levensfase budget	4.129.891	3.733.705
reservering vakantiegeld	1.392.354	1.398.893
reservering vakantiedagen en JUS	1.312.427	1.355.640
Schuld aan GMSC	3.737.352	2.241.224
Interest	105.963	217.460
Overige schulden	3.405.345	10.671.192
Totaal overige schulden	14.083.332	19.618.114
Totaal kortlopende schulden	65.788.542	29.846.925

Toelichting:

De toename van de crediteuren wordt veroorzaakt doordat eind 2022, in tegenstelling tot 2021, geen versnelde betalingen hebben plaatsgevonden van crediteuren.

De ongeborgde leningen van de ABN AMRO, ING en BNG (€ 17 mln) zijn direct opeisbaar en derhalve gereclassificeerd van langlopende schulden naar kortlopende schulden (zie ook de toelichting op langlopende schulden). Daarnaast zijn de aflossingen 2023 voor de achtergestelde leningen ad € 0,3 mln verantwoord onder kortlopend.

In de balans is een bedrag ad € 26 mln. opgenomen inzake schulden aan groepsmaatschappijen. De stijging van deze post ten opzichte van het jaar 2021 houdt verband met de overheveling van de schadelast orthopedie eind 2022. Door deze overheveling zijn de interne claims op HagaZiekenhuis en Reinier de Graaf Gasthuis vervallen, wat tot gevolg heeft dat de schuld in rekening courant gestegen is. Hier tegenover staat een daling van de overige schulden, waar in 2021 de post 'Nog te factureren omzet DBC-zorgproducten' onderdeel van uitmaakte.

13. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Het beleid is: De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Dit beleid is in het boekjaar overeenkomstig uitgevoerd. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 95% geconcentreerd bij vijf grote verzekeraars. Het kredietrisico op deze vorderingen wordt als nihil gezien. Het kredietrisico voor de resterende 5% van de vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren bedraagt € 0,1 miljoen. Deze vorderingen hebben betrekking op vorderingen op particulieren en overige instanties.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Huurverplichtingen

Europaweg 151 te Zoetermeer

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft op 29 februari 2016 een huurovereenkomst gesloten voor 1.354 m2 polikliniekruimte alsmede 6 parkeerplaatsen. De huur is verlengd op 14 december 2021 en eindigt op 31 maart 2024. De huurprijs van het gehuurde bedraagt op jaarbasis € 130.845,-. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de Consumenten Prijs Index reeks alle huishoudens (2000=100) gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Tevens heeft Stichting LangeLand Ziekenhuis een huurovereenkomst gesloten voor polikliniekruimte ten behoeve van oogheelkunde. De aanvangshuurprijs van het gehuurde bedraagt op jaarbasis € 39.250,-. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de Consumenten Prijs Index reeks alle huishoudens (2000=100) gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Brechtzijde 20 te Zoetermeer

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft op 14 november 2016 een huurovereenkomst gesloten voor 849 m2 kantoor- en vergaderruimte voor maatschappelijke doeleinden. De huur is ingegaan op 1 februari 2017 en eindigt op 31 januari 2022. De huur is verlengd en eindigt op 31 januari 2027. De aanvangshuurprijs van het gehuurde bedraagt op jaarbasis € 85.904. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd.

Toneellaan 3 te Zoetermeer

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft op 17 december 2019 een triple net huurovereenkomst gesloten voor de huur van 348 parkeerplaatsen. De huur gaat in per 15 februari 2020 en eindigt op 31-12-2055. De aanvangshuurprijs van het gehuurde bedraagt per jaar € 250.000,-. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de Consumenten Prijs Index reeks alle huishoudens (2020=100) gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Leaseverplichtingen

Olympus apparatuur Endoscopieafdeling

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft op 17 mei 2017 een leaseovereenkomst gesloten met De Lage Landen Vendorlease BV voor de Olympus Endoscopie apparatuur. Het leasecontract is ingegaan op 1 september 2017 en eindigt op 31 augustus 2024. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 107.845.

Philips MRI Scanner

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft op 29 maart 2017 een leaseovereenkomst gesloten met Philips voor de MRI Scanner en kooi. Het leasecontract is ingegaan op 1 april 2017 en eindigt op 31 maart 2024. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 162.653.

Cannon CT Scanner

Stichting LangeLand ziekenhuis heeft op 22 februari 2021 een leaseovereenkomst gesloten met BNP Paribas voor de Cannon CT scanner Aquilion One Genesis. Het leasecontract is ingegaan op 1 februari 2021 en eindigt op 31 januari 2028. De leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 105.720,-.

Lease auto's

Stichting LangeLand Ziekenhuis heeft twee operational lease contracten gesloten voor bedrijfsauto's. Het eerste contract is gesloten met Opel Leasing en is ingegaan per 12 juni 2017. Deze lease is in 2021 verlengd met 4 jaar. Het tweede contract is gesloten met Multilease en is ingegaan per 19 december 2019. Beide contracten kennen een looptijd van 4 jaar (48 maanden). De totale leaseprijs bedraagt op jaarbasis € 24.756.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

15. Mogelijke rechten of verplichtingen in het kader van de niet in de balans opgenomen regelingen.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn.

Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Voor 2022 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 25.974,7 miljoen (prijsniveau 2022).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2022. Stichting LangeLand Ziekenhuis is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van Stichting LangeLand Ziekenhuis per 31 december 2022.

Overige verplichtingen

Verstrekte bankgaranties

Er is door Stichting LangeLand Ziekenhuis een garantie afgegeven aan Avero Pensioen Verzekeringen N.V. voor een bedrag ad € 48.308,- en aan Stichting Rivierduinen voor een bedrag van € 30.254 voor respectievelijk de huur van de Europaweg en de Brechtzijde. Met het Reinier Haga Orthopedisch Centrum is een service level agreement afgesloten waarin alle verplichtingen over en weer zijn opgenomen.

Verstrekte garanties

In 2017 heeft het Reinier Haga Groep Orthopedisch Centrum B.V. ('RHOC') een financieringsovereenkomst afgesloten met ABN AMRO Bank N.V. ('ABN') ten behoeve van het Orthopedisch Centrum. Tegelijkertijd hebben ABN en ING Bank N.V. ('ING') een kredietfaciliteit verstrekt aan Stichting LangeLand Ziekenhuis ('LLZ') ter waarde van 16 miljoen euro. Bij deze gecombineerde transactie zijn de volgende garanties afgegeven:

A. Een garantieovereenkomst aangegaan door Stichting Reinier de Graaf Groep ('RdGG'), Haga Ziekenhuis ('Haga') en LLZ als garantiegivers en ABN als kredietverlener, voor een maximaal bedrag van EUR 30.000.000, in verband met de kredietovereenkomst tussen ABN als kredietverlener en RHOC als kredietnemer.

Het draagplichtpercentage van LLZ bedraagt maximaal 10%.

B. Een garantieovereenkomst aangegaan door Haga en RdGG als garantiegivers en ING en BNG als kredietverleners, voor een maximaal bedrag van EUR 10.000.000, in verband met kredietovereenkomsten tussen LLZ als kredietnemer en ING en BNG als kredietverstrekkers.

C. Een garantieovereenkomst aangegaan door Haga en LLZ als garantiegivers en ABN, Coöperatieve Rabobank U.A. ('Rabobank'), ING en BNG als kredietverleners, voor een maximaal bedrag van EUR 10.000.000, in verband met kredietovereenkomsten tussen RdGG als kredietnemer en ABN, Rabobank, ING en BNG als kredietverstrekkers.

D. Een garantieovereenkomst aangegaan door RdGG en LLZ als garantiegivers en ABN, Rabobank, ING en BNG als kredietverleners, voor een maximaal bedrag van EUR 10.000.000, in verband met kredietovereenkomsten tussen Haga als kredietnemer en ABN, Rabobank, ING en BNG als kredietverstrekkers.

Kredietfaciliteit

Bij ING Bank is een kredietfaciliteit afgesloten voor onbepaald tijd voor een maximumbedrag van € 7,5 miljoen tegen een rentepercentage van 2,5%.

Passiva

Claims, geschillen en rechtsgedingen

Een aantal patiënten heeft bij de Directie een klacht en een claim ingediend. Deze claims zijn in overleg met de aansprakelijkheidsverzekeraar in behandeling genomen. Het is nog niet bekend om welke bedragen dit zal gaan, maar de verwachting is dat dit mogelijk in zeer beperkte mate zal leiden tot lasten voor het ziekenhuis en grotendeels zullen worden gedekt uit de aansprakelijkheidsverzekering. De verwachte kasuitstroom uit hoofde van eigen risico is opgenomen onder de voorzieningen.

1.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2022		
- aanschafwaarde	67.767	67.767
- cumulatieve afschrijvingen	20.615	20.615
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>47.152</u>	<u>47.152</u>
Mutaties in het boekjaar		
- afschrijvingen	6.974	6.974
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>6.974</u>	<u>6.974</u>
Stand per 31 december 2022		
- aanschafwaarde	67.767	67.767
- cumulatieve afschrijvingen	27.589	27.589
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>40.178</u>	<u>40.178</u>
Afschrijvingspercentage	10%	

1.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022					
- aanschafwaarde	69.176.952	8.917.211	48.624.382	221.103	126.939.647
- cumulatieve herwaarderingen	5.685.712	-	-	-	5.685.712
- cumulatieve afschrijvingen	39.495.671	4.980.124	37.862.798	-	82.338.592
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>35.366.993</u>	<u>3.937.087</u>	<u>10.761.584</u>	<u>221.103</u>	<u>50.286.767</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	-	-	137.734	3.147.399	3.285.133
- gereedgekomen activa	891.100	406.155	1.478.171	-2.775.426	-
- afschrijvingen	2.328.596	351.178	2.732.591	-	5.412.365
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.437.496</u>	<u>54.977</u>	<u>-1.116.686</u>	<u>371.973</u>	<u>-2.127.232</u>
Stand per 31 december 2022					
- aanschafwaarde	70.068.052	9.323.366	50.240.287	593.076	130.224.780
- cumulatieve herwaarderingen	5.685.712	-	-	-	5.685.712
- cumulatieve afschrijvingen	41.824.267	5.331.301	40.595.389	-	87.750.957
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>33.929.497</u>	<u>3.992.064</u>	<u>9.644.898</u>	<u>593.076</u>	<u>48.159.535</u>
Afschrijvingspercentage	0% - 12,5%	5% - 12,5%	10% - 20%	n.v.t.	

1.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappij n	Vorderingen op groeps- maatschappijen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2022	93.191	255.251	348.442
Resultaat deelnemingen	57.481	19.831	77.312
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>150.672</u>	<u>275.082</u>	<u>425.754</u>

BIJLAGE

1.1.9 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN per 31 december 2022 (inclusief leningen die naar kortlopende schulden zijn gereclassificeerd (deze zijn gemarkeerd met *))

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2021	Nieuwe leningen in 2022	Aflossing in 2022	Restschuld per 31 december 2022	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind	Aflos- sings- wijze	Aflossing in 2023	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
* BNG-98894	1-4-2004	8.400.000	20	Onderhands	5,07%	1.800.000	-	600.000	1.200.000	-	2	Lineair	600.000	Hypotheek
* BNG-99648	16-5-2005	2.627.206	22	Onderhands	2,61%	716.515	-	119.418	597.097	-	5	Lineair	119.418	Gemeente Garantie
* BNG-72682.1	15-7-1998	2.268.901	30	Onderhands	1,00%	794.116	-	113.445	680.671	113.445	6	Lineair	113.445	Gemeente Garantie
* BNG-72977.1	1-8-1998	2.268.901	30	Onderhands	1,05%	794.116	-	113.445	680.671	113.445	6	Lineair	113.445	Gemeente Garantie
* BNG-70613.1	18-8-1997	2.327.079	30	Onderhands	4,86%	698.123	-	116.354	581.769	-	5	Lineair	116.354	Gemeente Garantie
* BNG-99650	29-12-2004	2.676.214	23	Onderhands	0,85%	698.143	-	116.357	581.786	-	5	Lineair	116.357	Gemeente Garantie
* ING 69.12.46.122	1-8-2002	2.552.514	29	Onderhands	3,25%	850.837	-	85.084	765.753	340.336	9	Lineair	85.084	- Hypotheek- Gemeente Garantie
* ING 67.80.91.986	1-1-2008	6.100.000	20	Onderhands	2,77%	2.135.000	-	305.000	1.830.000	305.000	6	Lineair	305.000	Hypotheek
* ING 65.00.46.714	1-9-2005	3.500.000	20	Onderhands	3,20%	656.250	-	175.000	481.250	-	3	Lineair	175.000	Hypotheek
* ING 80.01.17.425	4-10-2017	4.500.000	10	Onderhands	2,33%	2.700.000	-	450.000	2.250.000	-	5	Lineair	450.000	Garantie RHG
* ING 80.07.50.330	31-12-2019	3.500.000	8	Onderhands	1,90%	2.887.500	-	350.000	2.537.500	787.500	5	Lineair	350.000	Garantie RHG
* ABN FC249793911	30-9-2017	4.500.000	10	Onderhands	2,38%	2.700.000	-	450.000	2.250.000	-	5	Lineair	450.000	Garantie RHG
* ABN	31-12-2019	3.500.000	8	Onderhands	2,15%	2.887.500	-	350.000	2.537.500	787.500	5	Lineair	350.000	Garantie RHG
HAGA	9-6-2015	10.000.000	14	Onderhands	2,50%	10.000.000	-	-	10.000.000	10.000.000	7	Lineair	-	
HAGA - rente	9-6-2015		12	Onderhands	2,50%	1.800.758	295.442	-	2.096.200	1.346.200	5	Lineair	150.000	
RdGG	9-6-2015	10.000.000	14	Onderhands	2,50%	10.000.000	-	-	10.000.000	10.000.000	7	Lineair	-	
RdGG - rente	9-6-2015		12	Onderhands	2,50%	1.800.758	295.442	-	2.096.200	1.346.200	5	Lineair	150.000	
NOK	14-9-2021	350.000	24		0,00%	320.833	-	175.000	-	-	1	Lineair	-	
						<u>44.240.449</u>	<u>590.884</u>	<u>3.519.103</u>	<u>41.166.397</u>	<u>25.139.626</u>			<u>3.644.103</u>	

Toelichting:

HAGA/RdGG rente betreft de rente op de hoofdsom van de achtergestelde lening. Deze wordt, conform de leningovereenkomst met het bankenconsortium en de Reinier Haga Groep, toegevoegd aan de achtergestelde lening. Lening Nederlandse Obesitas Kliniek (NOK) betrof een bevoorschotting ter financiering van de investeringen welke LLZ moest doen in het kader van de uitvoering van de Service Level Agreement. Per oktober 2023 is deze lening volledig terugbetaald.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

16 Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

16.1 Zorgverzekeringswet

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	139.611.874	136.054.453
Overige zorgprestaties	182.716	174.404
Totaal	<u>139.794.590</u>	<u>136.228.857</u>

Toelichting:

In deze post is een mutatie op onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten begrepen van € 0,5 miljoen (2021: € 0,4 miljoen).

Specifieke aandachtspunten omzet in de jaarrekening 2022**Inleiding**

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd.

De resterende in de jaarrekening 2022 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor het LangeLand Ziekenhuis hebben betrekking op:

1. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2022;
2. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren;

3. Overige (lokale) onzekerheden.

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft het LangeLand Ziekenhuis de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 1.4.3 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de verwachte uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2021 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2022 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2022

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2022 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor LangeLand Ziekenhuis:

1. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2022

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2022 gepubliceerd. De NZa heeft de handreiking getoetst aan de regelgeving, daarmee is juistheid van de opgenomen regelgeving getoetst. Hiermee is door de NZa geen uitspraak gedaan over de risicoanalyse of het advies voor controleren. Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2022 concluderen. De instelling heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor LangeLand Ziekenhuis materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2021 resp. 2022 op basis van (extrapolatie van) informatie van de zorgverzekeraars.

LangeLand Ziekenhuis is bezig op basis van deze handreiking het onderzoek inzake 2022 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening middels het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdend met de contractafspraken met zorgverzekeraars.

Naar verwachting volgt in het najaar 2023 uitsluitend over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de directie van LangeLand Ziekenhuis leiden tot geringe niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft LangeLand Ziekenhuis nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2022 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden.

LangeLand Ziekenhuis gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft.

De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft LangeLand Ziekenhuis geen afspraken terzake gemaakt met zorgverzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

2. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren.

LangeLand Ziekenhuis heeft met de zorgverzekeraars voor 2022 schadelastafspraken op basis van aanneemsommen gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2022 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2018 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. De correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2022, in mindering gebracht op de nog te factureren omzet DBC-zorgproducten ultimo 2022. De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt. Ook afrekening van oude schadelastjaren met zorgverzekeraars kan nog tot nagekomen effecten leiden. In geval er sprake is van een terugbetaling van schadelast gedeclareerd boven plafondafspraken, is in de jaarrekening uitgegaan van de maximale terugbetaling, ook wanneer de afwikkeling nog onderwerp van gesprek is tussen verzekeraar en LangeLand Ziekenhuis.

16.3 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg zijn als volgt samengesteld:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
KIPZ Subsidie	953.724	839.922
Opschaling curatieve zorg COVID-19	1.346.122	1.286.122
Bonus zorgprofessionals COVID-19	-	517.048
COVID-19 vaccinatie door ziekenhuizen	58.749	-
Totaal	<u><u>2.358.595</u></u>	<u><u>2.643.092</u></u>

Toelichting:

De exploitatiesubsidies zijn geheel als bate verwerkt in boekjaar 2022 aangezien de gesubsidieerde uitgaven ook ten laste van dit boekjaar zijn gekomen.

In 2021 is subsidie ontvangen voor het uitbetalen van de zorgbonus (€ 0,5 mln). Gedurende 2022 zijn er geen bonussen uitbetaald aan de zorgprofessionals in het kader van COVID- 19, hetgeen de grootste daling verklaard.

16.5 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Beschikbaarheidsbijdragen opleidingen	1.365.939	1.391.109
Totaal	<u><u>1.365.939</u></u>	<u><u>1.391.109</u></u>

Toelichting:

De beschikbaarheidsbijdragen opleidingen hebben betrekking op de FZO subsidie van gespecialiseerde verpleegkundige opleidingen.

16.7 Baten uit onderaanneming

De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Nederlandse Obesitas Kliniek	3.107.856	671.340
HagaZiekenhuis	106.500	-
Totaal	<u><u>3.214.356</u></u>	<u><u>671.340</u></u>

Toelichting:

De overeenkomst met de Nederlandse Obesitas Kliniek (NOK) is aangegaan per oktober 2021 en het betreft doorbelasting van het gebruik van de OK's van het LangeLand Ziekenhuis. De stijging kan worden verklaard doordat in 2022 voor een heel jaar is gefactureerd aan de NOK.

In 2022 heeft HagaZiekenhuis gebruik gemaakt van de OK's in het LangeLand Ziekenhuis.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

20. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten (niet uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten) zijn :	2022	2021
	€	€
Overige dienstverlening	456.617	402.687
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	305.819	329.788
Doorbelaste salariskosten	3.924.922	3.872.727
Doorbelaste kosten	4.258.301	3.849.075
Overige opbrengsten	1.722.666	1.447.916
Totaal	10.668.325	9.902.193

Toelichting:

Onder doorbelaste salariskosten zijn opgenomen de loonkosten die LangeLand Ziekenhuis doorbelast aan de andere entiteiten binnen de Reinier Haga Groep en de Medisch Specialististen Coöperatie. Onder doorbelaste kosten zijn opgenomen de overige kosten die LangeLand Ziekenhuis doorbelast aan deze entiteiten.

LASTEN

21. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:	2022	2021
	€	€
Personeel niet in loondienst	7.678.949	4.519.533
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	16.324.543	14.478.001
Kosten uitbesteding onderaannemers	36.917.492	37.665.442
Totaal	60.920.984	56.662.976

Toelichting:

De kosten van Personeel niet in Loondienst (PNIL) is sterk gestegen in het boekjaar, voornamelijk als gevolg van een hoger ziekteverzuim, waardoor er meer PNIL ingehuurd moest worden, alsmede door openstaande vacatures waarvoor PNIL ingezet is om de vereiste zorg te kunnen blijven leveren.

De stijging van de honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten wordt voornamelijk veroorzaakt door meerdere aanpassingen in de CB-aanheemsom 2021. Een onderdeel van deze aanpassingen is de uitspraak van de Commissie Hardheidsclausule over het beroep wat LLZ heeft aangespannen na de afrekening CB-regeling 2020. Daarnaast is in 2022 de samenwerking met de Nederlandse Obesitas Kliniek (NOK) gestart, waarvoor de specialisten een bepaald honorarium ontvangen. Tenslotte zijn in het boekjaar 2021 voorzieningen getroffen voor de handreiking 2020 en 2021, die in het boekjaar 2022 bijna volledig vrijgevallen zijn aangezien in de CB-regelingen van die jaren, geen handreiking toegerekend hoeft te worden. De kosten uitbesteding onderaannemers hebben betrekking op de gedeclareerde omzet orthopedische zorg van Reinier Haga Orthopedisch Centrum aan LangeLand Ziekenhuis welke het LangeLand Ziekenhuis als WTZa instelling in rekening brengt bij de zorgverzekeraars.

22. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt:	2022	2021
	€	€
Lonen en salarissen	44.589.221	41.733.158
Sociale lasten	5.949.360	5.775.827
Pensioenpremies	3.592.611	3.437.240
Totaal personeelskosten	54.131.191	50.946.225

Toelichting:

De stijging van de personeelskosten wordt veroorzaakt door de afgesproken cao stijging per 1 januari 2022, alsmede de aanvullende wijzigingen conform de afspraken in de cao. Dit heeft o.a. betrekking op extra salarisverhoging voor bepaalde FWG-schalen en een aanpassing van de ORT-toeslag.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Zorgactiviteiten	685	692
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>685</u>	<u>692</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:
Het gemiddeld aantal in het buitenland werkzame werknemers bedroeg 0 (2021: 0).

23. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	6.974	6.974
- materiële vaste activa	5.412.365	5.206.878
Totaal afschrijvingen	<u>5.419.339</u>	<u>5.213.852</u>

26. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.198.500	3.189.525
Algemene kosten	7.769.464	7.332.563
Overige personeelskosten	2.137.598	2.459.724
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	21.783.874	19.573.988
Onderhoud en energiekosten	2.012.120	1.886.393
Huur en leasing	1.435.371	1.420.739
Dotaties en vrijval voorzieningen	-168.199	117.578
Totaal overige bedrijfskosten	<u>38.168.730</u>	<u>35.980.510</u>

Toelichting:
De stijging van de algemene kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten van RHG, waarvan LangeLand Ziekenhuis 10% van doorbelast krijgt.
De stijging van de patiënt- en bewonersgebonden kosten voor voornamelijk veroorzaakt door hogere tarieven van de Onderlinge Dienstverleningskosten zoals onderzoeks- en laboratoriumkosten.
De vrijval van de voorzieningen wordt veroorzaakt door een verlaging van de voorziening dubieuze debiteuren.

27. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Rentelasten	1.072.712	1.163.918
Subtotaal financiële lasten	1.072.712	1.163.918
Totaal financiële baten en lasten	<u>1.072.712</u>	<u>1.163.918</u>

Toelichting:
De daling van de rentelasten wordt veroorzaakt door de reguliere aflossingen op de langlopende leningen en minder gebruik

28. Belastingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Vennootschapsbelasting	95.401	117.050
Totaal	<u>95.401</u>	<u>117.050</u>

Toelichting:
De kosten van vennootschapsbelasting hebben betrekking op de deelneming LangeLand Huidkliniek B.V.

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

29. Gebeurtenissen na balansdatum

29.1 Fusie HagaZiekenhuis met LangeLand Ziekenhuis

Eind 2019 hebben het bestuur en de raad van toezicht van RHG besloten om de samenwerking te ontvlechten. In maart 2022 hebben de directies en de Raad van Bestuur overeenstemming bereikt over een plan aangeduid als het Hoofdlijnenakkoord. Het Hoofdlijnenakkoord omvat de ontvlechting van de RHG-groep, een verzelfstandiging van de Reinier de Graaf Groep en een fusie tussen HagaZiekenhuis en LangeLand Ziekenhuis. Op 31 oktober 2022 is over dit Hoofdlijnenakkoord een (voorwaardelijke) overeenstemming bereikt tussen Reinier Haga Groep, HagaZiekenhuis, LangeLand Ziekenhuis, Reinier de Graaf Groep, de banken, de zorgverzekeraars en het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

De Ondernemingskamer heeft op 16 november 2022 een tijdelijke voorziening getroffen waarbij de Reinier Haga Groep geschorst is als bestuurder van de Reinier de Graaf Groep. De Reinier de Graaf Groep heeft met ingang van voornoemd datum een eigen bestuurder en raad van toezicht. Vanaf die datum was Reinier Haga Groep nog wel de bestuurder van de andere entiteiten. In februari 2023 zijn de contractuele voorwaarden definitief ingevuld en is de fusie en ontvlechting vervolgens per 1 maart 2023 geëffectueerd.

Op basis van de bereikte overeenstemming zijn onder andere de volgende transacties uitgevoerd;

- Op 23 februari hebben het bestuur en de raad van toezicht van de Reinier Haga Groep, LangeLand Ziekenhuis en HagaZiekenhuis besloten tot fusie en zijn Stichting LangeLand Ziekenhuis en Stichting Beheer Registergoederen Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer per 28 februari gefuseerd en zijn vervolgens de Stichting Reinier Haga Groep en de Stichting LangeLand Ziekenhuis per 1 maart 2023 opgegaan in de Stichting HagaZiekenhuis.

- Op 1 maart hebben Reinier de Graaf Groep en HagaZiekenhuis afstand gedaan van de huidige en toekomstige vorderingen op LangeLand Ziekenhuis uit hoofde van de geldening van 9 juni 2015. Tevens hebben beide ziekenhuizen ieder een bedrag van € 5,7 miljoen geschonken aan het LangeLand Ziekenhuis.

29.2 Nieuwe financieringsovereenkomst

- Per 1 maart 2023 is de bestaande financieringsovereenkomst van Stichting HagaZiekenhuis aangepast door het toevoegen van de financiering van LangeLand ziekenhuis. De bestaande leningen van beide stichtingen zijn ongewijzigd gecontinueerd. De onderliggende zekerheden zijn als volgt aangepast:
 - Het vervangen van de akten van borgtocht door de gemeente Zoetermeer.
 - Het aangaan van een nieuwe verhaalsregeling zekerheidsrechten tussen banken, Stichting Waarborgfonds voor de Zorg en de zekerhedenagent op door Stichting HagaZiekenhuis verstrekte zekerheden.

Per 1 maart 2023 bestaat de bancaire financiering uit;

- Een vijftigtal leningen met een resterende hoofdsom van € 194 miljoen en looptijden van 1 tot 23 jaar;
- Een rente percentage variërend van -0,24% tot 5,2% , gewogen gemiddeld 4,3% gedurende de komende 23 jaar;
- Een rekening courant faciliteit van € 47,5 miljoen;
- Ten aanzien van deze financiering gelden de volgende aangepaste convenanten:
 - Een solvabiliteit van 22,5% per 31 december 2023 en 25% voor de jaren daarna.
 - Een DSCR van minimaal 1,4.
 - Een Net debt / EBITDA van maximaal 4.
 - Een EBITDA-floor van € 44,7 miljoen.

Zie verder onder punt 1.1.4.1

31. Wet normering topinkomens (WNT)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2022 in het kader van de WNT verantwoord worden, zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Reinier Haga Groep.

32. Honoraria accountant

Voor het honorarium van de accountant wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Reinier Haga Groep.

33. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 31.

1.2 Enkelvoudige jaarrekening 2022

1.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS per 31 december 2022
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-22 €	31-dec-21 €
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
goodwill		28.333	33.333
Totaal immateriële vaste activa		<u>28.333</u>	<u>33.333</u>
II Materiële vaste activa	2		
bedrijfsgebouwen en -terreinen		26.483.127	27.732.836
machines en installaties		3.973.435	3.915.554
andere vaste bedrijfsmiddelen		9.619.464	10.731.552
vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op		593.076	221.103
Totaal materiële vaste activa		<u>40.669.101</u>	<u>42.601.045</u>
III Financiële vaste activa	3		
deelnemingen in groepsmaatschappijen		894.328	766.054
Totaal financiële vaste activa		<u>894.328</u>	<u>766.054</u>
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
gereed product en handelsgoederen		513.463	670.495
Totaal voorraden		<u>513.463</u>	<u>670.495</u>
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	4.229.178	3.875.237
III Vorderingen	6		
op handelsdebiteuren		7.385.740	6.457.560
op groepsmaatschappijen		5.122.034	10.222.809
overige vorderingen		1.599.996	2.145.057
overlopende activa		27.458.036	2.771.656
Totaal vorderingen		<u>41.565.806</u>	<u>21.597.082</u>
V Liquide middelen	8	977.533	1.532.857
C Totaal activa		<u>88.877.744</u>	<u>71.076.103</u>

1.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS per 31 december 2022
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-22 €	31-dec-21 €
PASSIVA			
D Eigenvermogen	9		
I Gestort en opgevraagd kapitaal		45	45
III Herwaarderingsreserve		3.230.783	3.230.783
VII Overige reserves		-5.962.995	-3.416.095
Totaal eigen vermogen		<u>-2.732.167</u>	<u>-185.267</u>
E Voorzieningen	10		
overige		1.980.711	1.153.297
Totaal voorzieningen		<u>1.980.711</u>	<u>1.153.297</u>
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11		
schulden aan banken		-	16.973.992
schulden aan groepsmaatschappijen		23.892.400	23.301.516
Overige schulden		-	145.833
Totaal langlopende schulden		<u>23.892.400</u>	<u>40.421.341</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	12		
schulden aan leveranciers en handelskredieten		5.099.119	2.233.411
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen		300.000	3.819.103
Schulden aan banken (leningen)		16.973.997	-
schulden aan groepsmaatschappijen		26.097.521	1.468.718
belastingen en premies sociale verzekeringen		2.626.311	2.555.322
schulden ter zake pensioenen		565.917	25.608
overige schulden		14.073.934	19.584.570
Totaal kortlopende schulden		<u>65.736.798</u>	<u>29.686.732</u>
H Totaal passiva		<u>88.877.744</u>	<u>71.076.103</u>

1.2.2 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING over 2022

	Ref.	2022	2021
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	16		
Zorgverzekeringswet		137.098.074	133.595.922
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg		2.358.595	2.643.092
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		1.365.939	1.391.109
Baten uit onderaanneming		3.107.856	671.340
		143.930.463	138.301.463
Overige bedrijfsopbrengsten	20	12.262.732	11.446.828
		12.262.732	11.446.828
Som der bedrijfsopbrengsten		156.193.196	149.748.291
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	21	63.748.570	59.494.828
Lonen en salarissen	22	43.843.181	41.348.561
Sociale lasten	22	5.949.360	5.775.827
Pensioenlasten	22	3.592.611	3.437.240
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	23	5.222.077	5.012.111
Overige bedrijfskosten	26	35.610.269	33.097.061
Som der bedrijfslasten		157.966.067	148.165.628
Rentelasten en soortgelijke kosten	27	1.072.712	1.163.918
		1.072.712	1.163.918
RESULTAAT VOOR BELASTING		-2.845.584	418.745
Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		298.684	244.331
RESULTAAT BOEKJAAR		-2.546.900	663.076
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2022	2021
		€	€
Toevoeging/onttrekking:			
Overige reserves		-2.546.900	663.076
		-2.546.900	663.076

1.2.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.2.3.1 Algemeen

De waarderingsgrondslagen zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening en beschreven in paragraaf 1.1.4 inclusief de toelichting rondom de continuïteit.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA**1. Immateriële vaste activa**

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	33.333	38.333
Af: afschrijvingen	5.000	5.000
Boekwaarde per 31 december	<u><u>28.333</u></u>	<u><u>33.333</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.5.
Het betreft onder andere de overname van oogzorg Haaglanden in september 2018. De goodwill wordt afgeschreven in 10 jaar.

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	42.601.045	44.624.054
Bij: investeringen	3.285.133	2.984.103
Af: afschrijvingen	5.217.077	5.007.112
Boekwaarde per 31 december	<u><u>40.669.101</u></u>	<u><u>42.601.045</u></u>

Toelichting:

In 2022 is onder andere geïnvesteerd in bedden (€ 0,4 mln), gevelbeheer (€ 0,2 mln) en echo apparatuur (€ 0,2 mln).
Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.6.
De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 1.1.8.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>31-dec-22</u>	<u>31-dec-21</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	766.054	811.964
Resultaat deelnemingen	298.684	253.515
Ontvangen dividend	-170.410	-199.252
Acquisities van deelnemingen	-	-100.173
Boekwaarde per 31 december	<u><u>894.328</u></u>	<u><u>766.054</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.7.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Zeggenschapsbelangen:					
Stichting Beheer Register	Economisch Eigendom				
Goederen Algemeen Ziekenhuis	Onroerend Goed				
Zoetermeer		0	0%	2.454.929	-
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
LangeLand Huidkliniek B.V.	Dermatologische zorg	18.000	51,00%	1.044.202	444.202

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Geneesmiddelen	156.065	178.759
Medische middelen	357.398	491.736
Totaal voorraden	513.463	670.495

Toelichting:

De daling van de voorraden wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van de aangehouden voorraden ten behoeve van de Nederlandse Obesitas Kliniek (NOK).

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	16.491.399	16.007.458
Af: ontvangen voorschotten	-12.262.221	-12.132.221
Totaal onderhanden werk	4.229.178	3.875.237

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Handelsdebiteuren	7.385.740	6.457.560
Groepsmaatschappijen	5.122.034	10.222.809
Overige vorderingen:		
Vooruitbetaalde bedragen	1.532.098	2.084.857
Overige vorderingen	67.898	60.200
Totaal overige vorderingen	1.599.996	2.145.057
Overlopende activa		
nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	24.852.644	-
Nog te ontvangen bedragen	2.605.392	2.771.656
Totaal overlopende activa	27.458.036	2.771.656
	41.565.806	21.597.082

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen op handelsdebiteuren is gebracht, bedraagt € 120.017 (2021: € 315.484).

In de balans is 24,9 mln. opgenomen als nog te factureren DBC's en DBC zorgproducten. Ultimo 2022 is de overheveling van de schadelast orthopedie vanuit HagaZiekenhuis en Reinier de Graaf Gasthuis geaccordeerd. Deze overheveling zorgt er voor dat de post nog te factureren omzet DBC-zorgproducten ultimo 2022 een positief saldo heeft. Doordat het akkoord op de overheveling eind 2022 gesloten is, zijn er nog geen aanvullende afrekeningen met de zorgverzekeraars mogelijk geweest. De verwachting is dat dat deze afrekeningen in 2023 afgerond zullen worden (dit betreft de CB-regeling over zowel schadelastjaar 2020 als 2021). Het effect van deze overheveling is dat de post 'nog te factureren omzet DBC's' significant gestegen is ten opzichte van 2021. Deze toename is ook zichtbaar in de schulden op groepsmaatschappijen aan de passiva kant van de balans.

De nog te factureren omzet DBC's bestaat uit het brutobedrag nog te factureren omzet ad € 6,3 mln en de vordering op zorgverzekeraars in het kader van opbrengstverrekening ad € 18,6 mln.

De vooruitbetaalde bedragen hebben betrekking op facturen waarvan een gedeelte van de kosten in het volgend boekjaar verantwoord dienen te worden. Dit betreft onder andere het onderhoudscontract van Chipsoft ad € 1,1 mln.

De post nog te ontvangen bedragen bestaat onder andere uit nog te ontvangen subsidies van € 0,6 mln. (2021 € 1,8 mln.) en nog te ontvangen bedragen inzake eigen risico Centramed aandeel MSC (€ 0,4 mln).

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

8. Liquide middelen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Bankrekeningen	974.623	1.520.258
Kassen	2.910	12.599
Totaal liquide middelen	<u>977.533</u>	<u>1.532.857</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

PASSIVA

9. Eigenvermogen

<i>Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:</i>	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Kapitaal	45	45
Herwaarderingsreserve	3.230.783	3.230.783
Overige reserves	-5.962.995	-3.416.095
Totaal eigen vermogen	<u>-2.732.167</u>	<u>-185.267</u>

9.1. Kapitaal

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-22	bestemming	mutaties	31-dec-22
	€	€	€	€
Kapitaal	45	-	-	45
Totaal kapitaal	<u>45</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>45</u>

9.3 Herwaarderingsreserve

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-22	bestemming	mutaties	31-dec-22
	€	€	€	€
Herwaarderingsreserve	3.230.783	-	-	3.230.783
Totaal herwaarderingsreserve	<u>3.230.783</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3.230.783</u>

9.5. Overige reserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per	Resultaat-	Overige	Saldo per
	1-jan-22	bestemming	mutaties	31-dec-22
	€	€	€	€
Overige reserves:				
Algemene en overige reserves	-3.416.095	-2.546.900	-	-5.962.995
Totaal overige reserves	<u>-3.416.095</u>	<u>-2.546.900</u>	<u>-</u>	<u>-5.962.995</u>

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen per 31 december 2022 en resultaat over 2022

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Eigen	Resultaat
	vermogen	€
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	-2.732.167	-2.546.900
Eigen Vermogen Stichting Beheer Registergoederen	2.454.929	-
Eigen Vermogen en Resultaat LangeLand Huidkliniek B.V.	1.044.202	444.202
Eliminatie deelneming LangeLand Huidkliniek B.V.	-1.044.202	-226.543
Aandeel derden in Eigen Vermogen en Resultaat	511.659	-217.659
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>234.421</u>	<u>-2.546.900</u>

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

10 Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per 1-jan-22	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€	€
Centramed	811.266	510.559	164.237	-	1.157.588
Jubileumverplichtingen	236.288	523.639	62.208	-	697.719
Langdurig zieken	66.389	119.628	59.620	38.528	87.869
Wet Arbeidsmarkt in Balans	39.354	22.167	23.985	-	37.536
Totaal voorzieningen	1.153.297	1.175.992	310.050	38.528	1.980.711

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-22
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	125.405
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.855.306
hiervan > 5 jaar	1.157.588

Toelichting per categorie voorziening:

Indien claims via Centramed financieel afgewikkeld worden, kan een deel vallen onder het gemaximeerd eigen risico. Dit deel is ingeschat en voorzien.

De voorziening jubilea is gevormd voor toekomstige beloningen aan medewerkers. In deze jaarrekening is een bijstelling gedaan op de vertrekkans voor het vormen van de voorziening jubileum. Deze neerwaartse bijstelling voor de vertrekkans zorgt voor de verhoging van de voorziening.

De voorziening Langdurig zieken is gevormd voor medewerkers die langdurig ziek zijn waarbij een bedrag is opgenomen voor toekomstige loonkosten en verwachte transitievergoeding bij uitdiensttreding.

De voorziening Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) is gevormd voor toekomstige transitievergoedingen voor personeel met een arbeidscontract voor bepaalde tijd.

11 Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

Het verloop is als volgt weer te geven:	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Stand per 1 januari	44.240.449	46.687.377
Bij: nieuwe leningen	590.884	926.342
Af: aflossing NOK naar kortlopende schulden	145.833	-
Af: aflossingen	3.519.103	3.373.270
Af: leningen naar kortlopend	16.973.997	-
Stand per 31 december	24.192.400	44.240.449
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	300.000	3.644.103
Stand langlopende schulden per 31 december	23.892.400	40.596.346

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	300.000	3.819.103
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	23.892.400	40.421.346
hiervan > 5 jaar	25.139.626	27.117.845

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar het overzicht langlopende schulden 1.1.9 van de geconsolideerde balans.

De achtergestelde leningen zijn achtergesteld bij alle andere schulden.

Omdat LangeLand per ultimo 2022 niet aan haar bankconvenanten voldeed is het niet geborgde deel van de langlopende schulden als kortlopend verantwoord.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

12 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie overige schulden is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	5.099.119	2.233.411
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	300.000	3.819.103
Schulden aan banken (leningen)	16.973.997	-
Schulden aan groepsmaatschappijen	26.097.521	1.468.718
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.626.311	2.555.322
Schulden ter zake pensioenen	565.917	25.608
Overige schulden:		
persoonlijk levensfase budget	4.129.891	3.733.705
reservering vakantiegeld	1.392.354	1.398.893
reservering vakantiedagen en JUS	1.312.427	1.355.640
Schuld aan GMSO	3.731.871	2.241.224
Interest	105.963	217.460
Overige schulden	3.401.428	10.637.648
Totaal overige schulden	14.073.934	19.584.570
Totaal kortlopende schulden	<u>65.736.798</u>	<u>29.686.732</u>

Toelichting:

De stijging van de crediteuren wordt veroorzaakt doordat eind 2022, in tegenstelling tot 2021, geen versnelde betalingen hebben plaatsgevonden van crediteuren.

De ongeborgde leningen van de ABN AMRO, ING en BNG (€ 17 mln) zijn direct opeisbaar en derhalve gereclassificeerd van langlopende schulden naar kortlopende schulden (zie ook de toelichting op langlopende schulden). Daarnaast zijn de aflossingen 2023 voor de achtergestelde leningen ad € 0,3 mln verantwoord onder kortlopend.

De stijging van de schulden aan groepsmaatschappijen houdt verband met de overheveling van de schadelast orthopedie eind 2022. Door deze overheveling zijn de interne claims op HagaZiekenhuis en Reinier de Graaf Gasthuis vervallen, wat tot gevolg heeft dat de schuld in rekening courant gestegen is. Hier tegenover staat een daling van de overige schulden, waar in 2021 de post 'Nog te facturen omzet DBC-zorgproducten' onderdeel van uitmaakte.

1.2.5 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2022		
- aanschafwaarde	50.000	50.000
- cumulatieve afschrijvingen	16.667	16.667
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>33.333</u>	<u>33.333</u>
Mutaties in het boekjaar		
- afschrijvingen	5.000	5.000
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>
Stand per 31 december 2022		
- aanschafwaarde	50.000	50.000
- cumulatieve afschrijvingen	21.667	21.667
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>28.333</u>	<u>28.333</u>

1.2.6 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022					
- aanschafwaarde	55.417.935	7.190.800	48.246.012	221.103	111.075.850
- cumulatieve herwaarderingen	3.230.784	-	-	-	3.230.784
- cumulatieve afschrijvingen	30.915.883	3.275.246	37.514.460	-	71.705.589
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>27.732.836</u>	<u>3.915.554</u>	<u>10.731.552</u>	<u>221.103</u>	<u>42.601.045</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	-	-	137.734	3.147.399	3.285.133
- gereedgekomen activa	891.100	406.155	1.478.171	-2.775.426	-
- afschrijvingen	2.140.809	348.275	2.727.993	-	5.217.077
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.249.709</u>	<u>57.880</u>	<u>-1.112.088</u>	<u>371.973</u>	<u>-1.931.944</u>
Stand per 31 december 2022					
- aanschafwaarde	56.309.035	7.596.955	49.861.917	593.076	114.360.983
- cumulatieve herwaarderingen	3.230.784	-	-	-	3.230.784
- cumulatieve afschrijvingen	33.056.692	3.623.520	40.242.453	-	76.922.666
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>26.483.127</u>	<u>3.973.435</u>	<u>9.619.464</u>	<u>593.076</u>	<u>40.669.101</u>
Afschrijvingspercentage	0% - 12,5%	5% - 12,5%	10% - 20%		

1.2.7 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2022	569.601	196.453	766.054
Resultaat deelnemingen	284.024	14.660	298.684
Ontvangen dividend	-170.410	-	-170.410
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>683.215</u>	<u>211.113</u>	<u>894.328</u>

1.2.9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening.

BATEN

16 Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

16.1 Zorgverzekeringswet

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	136.839.818	133.444.988
Overige zorgprestaties	258.256	150.934
Totaal	<u>137.098.074</u>	<u>133.595.922</u>

Toelichting:

In deze post is een mutatie op onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten begrepen van € 0,5 miljoen (2021: € 0,4 miljoen).

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurig zorg zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
KIPZ Subsidie	953.724	839.922
Opschaling curatieve zorg COVID-19	1.346.122	1.286.122
Bonus zorgprofessionals COVID-19	-	517.048
COVID-19 vaccinatie door ziekenhuizen	58.749	-
Totaal	<u>2.358.595</u>	<u>2.643.092</u>

Toelichting:

De exploitatiesubsidies zijn geheel als bate verwerkt in boekjaar 2022 aangezien de gesubsidieerde uitgaven ook ten laste van dit boekjaar zijn gekomen.

16.5 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Beschikbaarheidsbijdragen opleidingen	1.365.939	1.391.109
Totaal	<u>1.365.939</u>	<u>1.391.109</u>

16.7 Baten uit onderaanneming

De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Nederlandse Obesitas Kliniek	3.107.856	671.340
HagaZiekenhuis	106.500	-
Totaal	<u>3.107.856</u>	<u>671.340</u>

20. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten (niet uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten) zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
	€	€
Overige dienstverlening	456.617	402.687
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	305.819	323.538
Doorbelaste salariskosten	5.125.726	5.086.744
Doorbelaste kosten	4.215.158	3.803.448
Overige opbrengsten	2.159.412	1.830.411
Totaal	<u>12.262.732</u>	<u>11.446.828</u>

Toelichting:

Onder doorbelaste salariskosten zijn opgenomen de loonkosten die LangeLand Ziekenhuis doorbelast aan de andere entiteiten binnen de Reinier Haga Groep en de Medisch Specialististen Coöperatie. Onder doorbelaste kosten zijn opgenomen de overige kosten die LangeLand Ziekenhuis doorbelast aan deze entiteiten.

1.2.9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

21. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

<i>De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Personeel niet in loondienst	7.639.713	4.510.542
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	16.320.626	14.475.395
Kosten uitbesteding onderaannemers	36.917.492	37.665.442
Overige personeelskosten	2.124.700	2.458.852
Voorziening PLB	746.040	384.597
Totaal	<u><u>63.748.570</u></u>	<u><u>59.494.828</u></u>

Toelichting:

De kosten van Personeel niet in Loondienst (PNIL) is sterk gestegen in het boekjaar, voornamelijk als gevolg van een hoger ziekteverzuim, waardoor er meer PNIL ingehuurd moest worden, alsmede door openstaande vacatures waarvoor PNIL ingezet is om de vereiste zorg te kunnen blijven leveren.

De kosten uitbesteding onderaannemers hebben betrekking op de gedeclareerde omzet orthopedische zorg van Reinier Haga Orthopedisch Centrum aan LangeLand Ziekenhuis welke het LangeLand Ziekenhuis als WTZa instelling in rekening brengt bij de zorgverzekeraars.

22. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Lonen en salarissen	43.843.181	41.348.561
Sociale lasten	5.949.360	5.775.827
Pensioenpremies	3.592.611	3.437.240
Totaal personeelskosten	<u><u>53.385.152</u></u>	<u><u>50.561.628</u></u>
 Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Zorgactiviteiten	685	692
 Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>685</u></u>	<u><u>692</u></u>
 Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:

Het gemiddeld aantal in het buitenland werkzame werknemers bedroeg 0 (2021: 0).

23. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	5.000	5.000
- materiële vaste activa	5.217.077	5.007.111
Totaal afschrijvingen	<u><u>5.222.077</u></u>	<u><u>5.012.111</u></u>

26. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.168.839	3.160.260
Algemene kosten	7.995.939	7.552.450
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	21.305.721	19.122.368
Onderhoud en energiekosten	2.005.326	1.871.049
Huur en leasing	1.302.641	1.273.354
Dotaties en vrijval voorzieningen	-168.197	117.580
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>35.610.269</u></u>	<u><u>33.097.061</u></u>

1.2.9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

27. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Resultaat deelnemingen	298.684	244.331
Subtotaal financiële baten	<u>298.684</u>	<u>244.331</u>
Rentelasten	1.072.712	1.163.918
Subtotaal financiële lasten	<u>1.072.712</u>	<u>1.163.918</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>774.028</u></u>	<u><u>919.587</u></u>

1.2.10 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Reinier Haga Groep heeft de jaarrekening 2022 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 29 november 2023.

De raad van toezicht van Stichting Reinier Haga Groep heeft de jaarrekening 2022 goedgekeurd in de vergadering van 29 november 2023.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.1.2.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

P.E. van der Meer, voorzitter Raad van Bestuur

J. Turkesteen, lid Raad van Bestuur a.i.

H. Feenstra, lid Raad van Bestuur a.i.

mevr. drs. M.A.M. Barth, voorzitter Raad van Toezicht

dr. P.L. Batenburg, lid Raad van Toezicht

mevr. mr. V.E. Hart, lid Raad van Toezicht

mevr. drs. J. van Vliet- Eppinga, lid Raad van Toezicht

S. Vermeer MSc, lid Raad van Toezicht

4.0 OVERIGE GEGEVENS

4.0 OVERIGE GEGEVENS

4.1 Nevenvestigingen

Stichting HagaZiekenhuis (als rechtsopvolger van Stichting LangeLand Ziekenhuis) heeft per heden de volgende nevenvestigingen:

- Stichting HagaZiekenhuis Sportlaan 600, 2566MJ 's-Gravenhage /Vestigingsnummer 000033533385
- Stichting HagaZiekenhuis Toneellaan 1, 2725NA Zoetermeer /Vestigingsnummer 000028787072
- Stichting HagaZiekenhuis Europaweg 151, 2711ER Zoetermeer /Vestigingsnummer 000028787080

4.2 Statutaire regeling resultaatbestemming

In artikel 5 van de statuten is het volgende opgenomen betreffende de resultaatbestemming: '

Het in dit artikel 5.1 bedoelde vermogen wordt uitsluitend gereserveerd dan wel aangewend ten behoeve van een of meer - in gevolge artikel 5 lid 1 sub c Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals gewijzigd van tijd tot tijd, of een daarvoor in de plaats komende regeling ('Wet Vpb') - vrijgestelde lichamen in de zin van die wet dan wel aangewend ten behoeve van een algemeen maatschappelijk belang.

4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

**Controleverklaring van de
onafhankelijke accountant**

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting HagaZiekenhuis (als rechtsopvolger van Stichting LangeLand Ziekenhuis)

Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting LangeLand Ziekenhuis ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting en de groep (de stichting samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Stichting LangeLand Ziekenhuis te Zoetermeer gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van Stichting LangeLand Ziekenhuis samen met haar dochtermaatschappijen ('de groep') en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling openbare jaarverantwoording WMG.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens ('WNT') 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

NLE00018881.1.6

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Boschdijktunnel 10, 5611 AG Eindhoven, Postbus 6365, 5600 HJ Eindhoven

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting LangeLand Ziekenhuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onzekerheid van materieel belang omtrent de continuïteit

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'Continuïteit' op pagina 8 van de jaarrekening waarin is uiteengezet dat de rechtsopvolger van de stichting (Stichting HagaZiekenhuis) voorziet de komende jaren door onvoldoende financiële resultaten niet te voldoen aan de gestelde financiële ratio's in de convenanten met de banken. De banken hebben hierdoor contractueel een opeisgrond. Stichting HagaZiekenhuis heeft een verbeterplan opgesteld en gevraagd om een hogere liquiditeitsbijdrage vanuit de zorgverzekeraars en een aanpassing van de bankconvenanten. De zorgverzekeraars hebben de extra liquiditeit toegezegd en de banken hebben toegezegd dat zij hun leningen en de bestaande rekeningcourantfaciliteit ondanks de opeisgrond, lopende de gesprekken over het verbeterplan, niet zullen opeisen. Stichting HagaZiekenhuis blijft echter nu en in de voorziene toekomst afhankelijk van het realiseren van de verbeterplannen en de bereidheid van zorgverzekeraars en banken om de noodzakelijke financiering te blijven verstrekken. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van de bedrijfsactiviteiten van de stichting. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Controleprotocol WNT 2022 niet van toepassing

Voor de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening heeft Stichting LangeLand Ziekenhuis gebruikgemaakt van de WNT-groepsverantwoording als bedoeld in artikel 5c lid 3 van de Uitvoeringsregeling WNT 2022. Op grond van de brief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants d.d. 14 februari 2023 met kenmerk 2023-0000083914, hebben wij de werkzaamheden op grond van het Controleprotocol WNT 2022 niet uitgevoerd. Wij geven dan ook geen oordeel in hoeverre de WNT-toelichtingen in de jaarrekening 2022 voldoen aan de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). Ons oordeel over de jaarrekening is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en RJ 400 is vereist voor het bestuursverslag, op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG is vereist voor het verslag van de raad van toezicht en op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG is vereist voor de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en RJ 400 en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG, alsmede voor het toevoegen van het verslag van de raad van toezicht.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 29 november 2023
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. I. Bindels RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2022 van Stichting LangeLand Ziekenhuis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de stichting opereert. Op grond hiervan hebben wij

de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.